

અમુદ્રિત માધ્યમોનું સૂચિકરણ

રૂપરેખા

- 9.0 ઉદ્દેશો
- 9.1 પ્રસ્તાવના
- 9.2 અમુદ્રિત માધ્યમોના હેતુઓ
- 9.3 અમુદ્રિત માધ્યમોનો (અર્થ અને વ્યાખ્યાઓ) વિભાવનાઓ
- 9.4 અમુદ્રિત માધ્યમોના સૂચિકરણની સમસ્યાઓ
- 9.5 અમુદ્રિત સામગ્રીના પ્રકારો
- 9.6 અમુદ્રિત માધ્યમોના વર્ણન માટેના સામાન્ય નિયમો
 - 9.6.1 વર્ણનનું પ્રથમ સ્તર
 - 9.6.2 દ્વિતીય સ્તર વર્ણન
 - 9.6.3 વર્ણનનું તૃતીય સ્તર
 - 9.6.4 સામાન્ય સામગ્રી પદનામ
 - 9.6.5 ગાણિતિક ડેટા
- 9.7 નકશા સંબંધી સૂચિકરણ
- 9.8 શ્રાવ્ય સંબંધી સૂચિકરણ
- 9.9 ચલચિત્રો અને દૃશ્યો સંબંધી સૂચિકરણ
 - 9.9.1 ચલચિત્રો અને દૃશ્ય આલેખનોના સૂચિકરણના નિયમો
 - 9.9.2 ચલચિત્રો અને દૃશ્ય આલેખનોનાં દર્શાવેલા ઉદાહરણો
 - 9.9.3 દૃશ્ય આલેખનાં ઉદાહરણો
- 9.10 કમ્પ્યુટર ફાઈલ સંબંધી સૂચિકરણ
 - 9.10.1 કમ્પ્યુટર ફાઈલ અંગેના સૂચિકરણના નિયમો
 - 9.10.2 કમ્પ્યુટર ફાઈલના સૂચિનોંધના ઉદાહરણો
- 9.11 સૂક્ષ્મ સ્વરૂપો સંબંધી વાંચન સામગ્રીનું સૂચિકરણ
 - 9.11.1 સૂક્ષ્મ સ્વરૂપો માટેના સૂચિકરણના નિયમો
 - 9.11.2 સૂક્ષ્મ સ્વરૂપ સામગ્રીના મુખ્ય નોંધનું માળખું
 - 9.11.3 સૂક્ષ્મ સ્વરૂપોના સૂચિનોંધનાં ઉદાહરણો
- 9.12 હસ્તપ્રતો સંબંધી સૂચિકરણ
 - 9.12.1 હસ્તપ્રતો અંગેના સૂચિકરણના નિયમો AACR-2R મુજબ
 - 9.12.2 હસ્તપ્રતોના સૂચિનોંધના ઉદાહરણો

- 9.13 સારાંશ
- 9.14 તમારી પ્રગતિ ચકાસોના ઉત્તરો
- 9.15 ચાવીરૂપ શબ્દો
- 9.16 સંદર્ભો અને વિશેષ વાંચન

9.0 ઉદ્દેશો (Objectives)

આ એકમનો અભ્યાસ કર્યા બાદ આપ નીચેની બાબતોથી જાણકાર થશો.

1. અમુદ્રિત માધ્યમોના સૂચિકરણ, અમુદ્રિત સામગ્રીના પ્રકારો, નકશા સંબંધી સૂચિકરણ, શ્રાવ્ય સંબંધી સૂચિકરણની માહિતીથી અવગત થશો.
2. ચલચિત્રો અને દૃશ્યો, કમ્પ્યુટર ફાઇલ, સૂક્ષ્મ સ્વરૂપો, દૃશ્યોની માહિતી જાણી શકશો.

9.1 પ્રસ્તાવના (Introduction)

પ્રાચીન સમયમાં ગ્રંથાલયમાં સંગ્રહિત વાંચન સામગ્રીઓમાં પુસ્તકો, હસ્તપ્રતો, સામયિકો, ચોપાનિયા, નકશાં વગેરે સામગ્રીનો સમાવેશ થતો હતો. આજના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના વિકાસને પરિણામે વાંચનસામગ્રીમાં નવા નવા સ્વરૂપોએ માહિતી પ્રકાશિત થઈ રહી છે. જેમ કે, સ્લાઈડ, ફિલ્મ, ફિલ્મલુપ, વીડિયો ડિસ્ક, વીડિયો ટેપ, ઓડિયો ડિસ્ક, ઓડિયો ટેપ, મેગનેટિક ટેપ અને સીડી, ડીવીડી વગેરે. આ વાંચન સામગ્રીને નવીન સ્વરૂપે સંગ્રહિત કરવું ઘણું જટિલ સમસ્યાઓ ઉદ્ભવે છે. જેવી કે, સંગ્રહ, વર્ગીકરણ, સૂચિકરણ, અલાયદી ગોઠવણ અને બંધ કબાટોમાં સુરક્ષિતપણે રાખવાની વ્યવસ્થા વગેરેનો સામનો કરવો પડે છે. તેમાંથી બહાર નીકળવા માટે અને ઉપલોક્તા ભોગ્ય બનવા માટે અમુદ્રિત માધ્યમોનું સૂચિકરણ કાર્યો મહત્ત્વનું બની રહે છે.

AACR-2R માં ઉપરોક્ત વિવિધ પ્રકારના અમુદ્રિત વાંચન સામગ્રીના સૂચિકરણ માટે ચોક્કસ નિયમોની જોગવાઈ છે. સામગ્રીના વર્ણન માટેના સામાન્ય નિયમો AACR-2R ના પ્રકરણ 1 માં આપવામાં આવ્યા છે કે જે તમામ પ્રકારની ગ્રંથાલયની મુદ્રિત સામગ્રી અને અમુદ્રિત સામગ્રી બંને માટે છે. અમુદ્રિત સામગ્રીનું વર્ણન કરતાં પહેલાં સૌ પ્રથમ સંબંધિત સામગ્રીના સ્વરૂપના પ્રકારની ઓળખ કરવી અને ત્યારબાદ જ તે પ્રકારની સામગ્રી માટે આપવામાં આવેલા નિયમો સંબંધિત પ્રકરણમાં જોવા.

AACR-2R માં આપવામાં આવેલા અમુદ્રિત વાંચન સામગ્રીના સૂચિકરણ માટેના નિયમો મુદ્રિત વાંચન સામગ્રીના વિવિધ સ્વરૂપોને કેન્દ્ર સ્થાન રાખી ચર્ચા કરવામાં આવેલ છે. તેવા નિયમો જેવાં કે, નકશા (Map / Atlas) ના નિયમો 21.1A1 થી 21.3.6 સુધી, હસ્તપ્રતોના નિયમો 4.0B1 થી 4.7B7 સુધી, સાઉન્ડ રેકોર્ડિંગના નિયમો 6.0B1 થી 6.8B1 સુધી, ચલચિત્ર અને વીડિયો રેકોર્ડિંગના નિયમો 7.1B થી 7.7B6 સુધી કમ્પ્યુટર ફાઇલ અંગેના નિયમો 9.C1 થી 9.7B3 સુધી અને સૂક્ષ્મ સ્વરૂપોની સૂચિકરણના નિયમો 11.C1 થી 11.7B2 સુધી વગેરે નિયમોને વિશે ચર્ચા કરીશું.

અહીં આ એકમની અંદર વિવિધ પ્રકારની સામગ્રી માટે નિયમોની ફક્ત સંક્ષિપ્ત રૂપરેખા પરથી સમજાવે અને તે માટે AACR-2R ની સૂચિસંહિતા કેન્દ્રસ્થાને રાખી અમુદ્રિત સામગ્રીના સૂચિકરણના નિયમોને ઊંડાણપૂર્વક સમજાવવા. સૂચિકારે સામાન્ય સામગ્રીના પદનામ (GMD) – (General Material Designation) પ્રત્યેક મુદ્રિત સામગ્રીના ભૌતિક લક્ષણો અને તેના હેતુ માટેના સોફ્ટવેર તથા હાર્ડવેરથી જાણકાર હોવો જોઈએ.

9.2 અમુદ્રિત માધ્યમોના હેતુઓ (Objectives of Non-Printed Materials)

આ એકમમાં આપણે અમુદ્રિત સામગ્રીના સૂચિકરણ કેવી રીતે કરવું તે વિશે મુદ્રિત અને અમુદ્રિત સામગ્રીમાં રહેલ ભિન્નતા જેવી કે ભૌતિક માધ્યમને લઈએ છે તેમજ કેટલાંકમાં માહિતી વિષયવસ્તુ માધ્યમો જેવા કે સંગીત, કમ્પ્યુટર, ફાઈલ્સ વગેરે સાથે અંતર્ભૂત બને છે. તે માટેના હેતુઓ નીચે મુજબ છે :

- (1) વિવિધ પ્રકારના અમુદ્રિત સામગ્રીના ડેટા તત્ત્વોને ઓળખવા.
- (2) અમુદ્રિત સામગ્રીના સૂચિકરણ માટે માહિતી સ્ત્રોતોને દર્શાવવા. અને
- (3) વિવિધ પ્રકારની અમુદ્રિત વાંચન સામગ્રીના સૂચિનોંધોના માળખા વિશે વર્ણન કરવું.

9.3 અમુદ્રિત માધ્યમોની વિભાવનાઓ (અર્થ અને વ્યાખ્યાઓ) (Concepts of Non-Print Materials : Meaning & Definitions)

- ® **અર્થ (Meaning) :** સામાન્ય રીતે કહીએ તો જે વાંચન સામગ્રી પરંપરાગત વાંચન સામગ્રીના સ્વરૂપમાં ઉપલબ્ધ ન હોય તો તેને અગ્રંથ / અમુદ્રિત વાંચન સામગ્રી કહેવામાં આવે છે. દા.ત., દૃશ્ય-શ્રાવ્ય વાંચન સામગ્રી, સૂક્ષ્મ સ્વરૂપ સામગ્રી, હસ્તપ્રતો, નકશા, કમ્પ્યુટર ફાઈલ, વીડિયો રેકોર્ડિંગ વગેરે વાંચન સામગ્રી અમુદ્રિત સામગ્રીના ઉદાહરણો છે.
- ® **વ્યાખ્યાઓ (Definitions) :** અમુદ્રિત વાંચન સામગ્રીની વિવિધ વિદ્વાનોએ આપેલ વ્યાખ્યાઓ નીચે મુજબ આપવામાં આવી છે.
- (1) ત્રિપાઠી, જે એન.ના મતે અમુદ્રિત વાંચન સામગ્રી એટલે સામાન્યતઃ વિશિષ્ટ વાંચન સામગ્રી અભિલિખિત જ્ઞાન જો એ ભાગ છે કે જે આપણી પ્રકૃતિ, ક્ષેત્ર, ઉદ્દેશ્ય અને ભૌતિક સ્વરૂપના કારણો સામાન્ય ગ્રંથો તથા પત્રિકાઓની અપેક્ષા વિશિષ્ટ બની રહે છે.
 - (2) હેરાલ્ડ લાયબ્રેરી ગ્લોસરીના અનુસાર “અમુદ્રિત વાંચન સામગ્રી એટલે પુસ્તકાલયમાં ઉપલબ્ધ પુસ્તકો, સામયિકો વગેરેની વ્યાખ્યાઓને પરિપૂર્ણ ન કરે પરંતુ જેની જરૂરિયાત વિશેષ કાર્ય માટે હોય છે. જેમ કે, સૂક્ષ્મ સ્વરૂપ, કોમ્પ્યુટર ફાઈલ, દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સામગ્રી વગેરે.”

9.4 અમુદ્રિત માધ્યમોના સૂચિકરણની સમસ્યાઓ (Problems of non-book Material in Cataloguing)

- (1) અમુદ્રિત વાંચન સામગ્રીના સૂચિકરણ માટે યાંત્રિક ઉપકરણોની જરૂરિયાત હોય છે.
- (2) ઉપયોગકર્તાઓ અને કર્મચારીગણને ઉપયોગ કરવા માટેનું ટેકનિકલ જ્ઞાન હોવું જોઈએ.
- (3) સામાન્ય વાંચન સામગ્રીની જેમ અમુદ્રિત વાંચન સામગ્રીની માહિતી પુસ્તકના મુખ્ય પાના ઉપર હોતી નથી.
- (4) અમુદ્રિત વાંચન સામગ્રીની માહિતીનો સમાવેશ ઘણો જટિલ સ્વરૂપમાં ઉપલબ્ધ હોય છે.

9.5 અમુદ્રિત સામગ્રીના પ્રકારો (Types of Non-Book Materials)

- (1) ભૌગોલિક સામગ્રી શ્રેણી કે નકશા, ગ્લોબ, ડાયાગ્રામ (Atlas, Map, Globe, Diagram)
- (2) હસ્તપ્રતો (Manuscript)
- (3) સાઉન્ડ રેકોર્ડિંગ (Sound Recordings)

- (4) સૂક્ષ્મ સ્વરૂપ (Micro Forms)
- (5) દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો (Audio & Video (CD-DVD) Tools)
- (6) કમ્પ્યુટર ફાઈલ (Computer Files)
- (7) ચલચિત્રો - દૃશ્ય આલેખનો (Motion Pictures & Video Records)
- (8) સંગીત - શ્રાવ્ય આલેખનો (Music-Sound Recording)

9.6 અમુદ્રિત માધ્યમોના વર્ણન માટેના સામાન્ય નિયમો (General Rules for Description Level of Non-book Material)

અમુદ્રિત માધ્યમોનું વાઙ્મયસૂચિગત (Bibliograph-Cataloging) વર્ણન પુસ્તકો અને મુદ્રિત સામગ્રી માટેના નિયમોને અનુસરે છે. વાઙ્મયસૂચિગત નોંધના મુખ્ય માળખામાં શીર્ષક, વર્ણન વિભાગ અને વિષય વર્ણનનો સમાવેશ થાય છે. આ વર્ણનને નીચે મુજબના વિભાગોમાં વિભાજિત કરવામાં આવે છે.

- (1) આખ્યા અને કર્તૃત્વની જવાબદારીનું કથન
- (2) આવૃત્તિ
- (3) પ્રકાશનનો પ્રકાર
- (4) પ્રકાશન, વિતરણ વગેરે
- (5) ભૌતિક વિવરણ
- (6) ગ્રંથમાળા
- (7) નોંધ
- (8) માનક સંખ્યા અને ઉપલબ્ધતા સંબંધી વિગતો
- (9) આલેખ

ઉપરોક્ત બધા વિભાગોને અનેક તત્ત્વોમાં વધુ વિભાજિત કરવામાં આવે છે.

AACR-2R ના નિયમો અનુસાર વાઙ્મયસૂચિગત વર્ણનનું માળખું નીચે મુજબ આપવામાં આવ્યું છે.

9.6.1 વર્ણનનું પ્રથમ સ્તર (First Level of Description) :

મૂળ ગ્રંથનામ પછી તરત જ ગુરુકોંસ [] માં GMD – સામાન્ય વસ્તુ સંજ્ઞા / પદનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવે છે, ત્યારબાદ (/) આડી લીટી કરી પ્રથમ કર્તૃત્વની જવાબદારીનું કથન – લેખકનું / કર્તાનું નામ જે ફોર્મમાં આવ્યું હોય તેજ સ્વરૂપમાં દર્શાવવું. પછી (.-) પૂર્ણવિરામ અને ડેસ કરી આવૃત્તિનું કથન (.-) કરી સામગ્રી અથવા પ્રકાશનના પ્રકારની વિશિષ્ટ વિગતો અને ત્યારબાદ ફરી (.-) પ્રકાશનું અથવા (:) કોલન વિસર્ગ ચિન્હ કરી પ્રથમ પ્રકાશક વિતરણ વગેરે (,) અલ્પવિરામ કરી પ્રકાશન વર્ષ વગેરે લખવું.

સામગ્રીનું કદ

નોંધ

માનક અંક

આલેખ

જ્યારે વસ્તુ બે કે તેથી વધુ માધ્યમ ધરાવતી હોય ત્યારે GMD (General Material Designations) તરીકે મિશ્રિત પદ [Multimedia] કે [Kit] પદનો પ્રયોગ કરવામાં આવે છે.

દા.ત.,

		The Confrederancy [Multimedia] Produced by Multi-Media Productions. – Multi-Media, C 1972 4 Film Strips (Ca 37 Fr. each)
		○

ઉદાહરણ

		Title [] / 1st Statement of responsibility.– Edition Student.– Material or Type of Publication Specific details.– 1st publisher, distributor, etc. date of publication, etc.
		Extent of item Note ISSN Tracing
		○

9.6.2 દ્વિતીય સ્તર વર્ણન (Second Level of Description) :

મૂળ ગ્રંથનામ [GMD – સામાન્ય વસ્તુપદનામ] = સમાંતર ગ્રંથનામ : ગૌણ ગ્રંથનામની માહિતી / પ્રથમ કર્તૃત્વની જવાબદારીનું કથન; પ્રત્યેક અનુગામી કર્તૃત્વની જવાબદારીનું કથન .– આવૃત્તિ કથન / પ્રથમ કર્તૃત્વની જવાબદારીનું કથન .– સામગ્રી અથવા પ્રકાશનની વિશિષ્ટ વિગતોનો પ્રકાર .– પ્રથમ પ્રકાશન સ્થળ, વિતરણનું સ્થળ વગેરે, પ્રથમ પ્રકાશન, વિતરક વગેરે, પ્રકાશન વર્ષ વગેરે.

સામગ્રીનું કદ : અન્ય ભૌતિક વિગતો; પરિમાણ .– (ગ્રંથમાળાનું શીર્ષક / ગ્રંથમાળા સંબંધી કર્તૃત્વની જવાબદારીનું કથન, ગ્રંથમાળાનો ISSN, ગ્રંથમાળા અંતર્ગત સંખ્યા, ગૌણ ગ્રંથમાળાનું શીર્ષક, ગૌણ ગ્રંથમાળાનો ISSN, ગૌણ ગ્રંથમાળા અંતર્ગત સંખ્યા)

નોંધ

માનક સંખ્યા / અંક

આલેખ

દા.ત.,

		The Confedency [Film Strip] : the lost cause revisited / produced by the multimedia productions – Stanford, C.A. : Multi-Media, C 1972 4 Film Strips (CA 37 Fr. each) : Col; 35 mm, .- (The basis of our beliefs).
		○

9.6.3 વર્ણનનું તૃતીય સ્તર (3rd (Third) Level of Description) :

સામાન્યતઃ વર્ણનનું તૃતીય સ્તર રાષ્ટ્રીય અને સંશોધન ગ્રંથાલયો માટે જરૂરી છે. રાષ્ટ્રીય વાઙ્મયસૂચિઓમાં સામાન્ય રીતે વર્ણનના તૃતીય સ્તરને અનુસરવામાં આવે છે.

દા.ત.,

		The Confedency [Film Strip] : the lost cause revisited / produced by the multi-media productions .- Stanford, C.A. : Multi-Media, C 1972 4 Film Strips (CA 37 Fr. each) : Col; 35 mm + 2 sound cassettes (37 mm 40 sec) + teachers manual (5 pj 20 au) .- (The basis of our beliefs).
		○

અમુદ્રિત સામગ્રીના સૂચિકાર્ડનું માળખું ઉપભોક્તાઓની શોધ અભિગમ રીત ઉપર આધારિત છે. દા.ત.,

- (1) કર્તા / શીર્ષક (Author / Title)
- (2) સ્વરૂપ (From)
- (3) વિષય (Subject)

તેથી આ ત્રણેય શોધબિંદુઓનો સૂચિકાર્ડમાં સમાવેશ કરવો જોઈએ.

9.6.4 સામાન્ય સામગ્રી પદનામ (GMD – General Material Designation)

પદ AACR-2R માં આ એક વૈકલ્પિક ઉમેરણ છે કે જે અમુદ્રિત માધ્યમનું વર્ણન કરવા માટે ખૂબ જ ઉપયોગી છે.

દા.ત., [Manuscript], [Map], [Atlas], [Microform], [Motion Picture] etc.

9.6.5 ગાણિતિક ડેટા (Mathematical Data) :

AACR-2R ની સૂચિનોંધના આ વિભાગમાં Scals Projection વગેરેની માહિતી આપવામાં આવે છે.

દા.ત., .- Scale 1 : 700,000

.- Scale 35 miles to an inch or 1 : 353,450

9.7 નકશા સંબંધી સૂચિકરણ (Cataloguing of Catographic Related Materials)

AACR-2 માં નકશા સંબંધી સૂચિકરણ કાર્ય કરતા પહેલા નકશો (Map / Atlas) શું છે તે જાણવું જરૂરી બને છે. સમગ્ર સમુદાયમાં નકશાનો ઉપયોગ દિન-પ્રતિદિન વધતો જ રહ્યો છે. ઈતિહાસ અને ભૂગોળ જેવ વિષયોને કેન્દ્રસ્થાન રાખતા સૌથી વધુ પ્રયોગ આ વિષયોમાં થાય છે. માનવીય જ્ઞાનને વિકસિત કરવા માટે પુસ્તકો અને સામયિકોની સાથે નકશો ખૂબ જ ઉપયોગી સામગ્રી માની શકાય છે. આથી જ બૌદ્ધિક સ્તરના ઉપભોક્તાઓને માહિતી પ્રદાન કરવા માટે નકશાને સશક્ત માધ્યમ માનવામાં આવે છે.

AACR-2 અનુસાર નકશો એટલે પૃથ્વી અથવા ખગોળીયપિંડનું મોડલ (Model) તરીકે જેને સપાટીથી સપાટી પર દોરવામાં આવે છે તે નકશો કહેવાય છે.

AACR-2R ના નિયમો મુજબ સૂચિકરણનું કાર્ય કરવા માટે નીચેના નિયમોને કેન્દ્રસ્થાન રાખવા.

- નિયમ નં. 21.1A1 મુજબ નકશાનો લેખક નકશાકાર જ હોય છે.
- નિયમ નં. 21.C2 મુજબ જ્યારે નકશાને બનાવનાર નકશાકારનું નામ નહીં આપવામાં આવ્યું હોય તો સૂચિનોંધ નકશાનાં મળાથાનાં નામથી બનાવવી.
- નિયમ નં. 31.B4 મુજબ જ્યારે કોઈ નકશાનું શીર્ષક નહીં આપવામાં આવ્યું હોય ત્યારે નિયમાનુસાર સૂચિનોંધમાં જે તે ક્ષેત્રનું વર્ણન કરવું.

દા.ત., [Map of Ontario]

[Luna Globe]

- નિયમ નં. 31.C1 મુજબ સૂચિનોંધને બનાવતી વખતે નકશાને બનાવનાર નકશાકાર અથવા નકશાના શીર્ષક મથાળાંનું નામ લખ્યા પછી સામાન્ય સામગ્રી વિવરણ (GMD) ને મોટા [] કોંસમાં દર્શાવવું.

દા.ત., [Map] – નકશો

[Globe] – ગોળો, વગેરે

- નિયમ નં. 3.3B1 મુજબ મુખ્ય નોંધના ગ્રંથનામ વિભાગમાં આવૃત્તિના સ્થાને નકશાનો સ્કેલ (માપનું ધોરણ) રજૂ કરવામાં આવે છે.

દા.ત., (1) The World [Map] / James M.

Darley .- Scale : 39,283,200

(2) Glob of the moon [Glob] .- Scale Ca : 1 : 22

- નિયમ નં. 3.5B1 મુજબ ગોળો, નકશો વગેરે ભૌતિક એકમોનું વર્ણન સંસ્થા દ્વારા દર્શાવવામાં આવે છે.

દા.ત., 1 map,
1 globe
3 diagram વગેરે

- નિયમ નં. 3.5B2 અને 3.5B3 મુજબ એકથી વધુ નકશા વગેરે એક અથવા વધુ પૃષ્ઠો ઉપર આપવામાં આવેલ હોય તો નકશાઓનાં પૃષ્ઠોની સંખ્યા દર્શાવવામાં આવે છે.

દા.ત., 7 map on 1 sheet
1 Atlas (3V)
1 Atlast (xvii, 365)

- નિયમ નં. 3.5C3 મુજબ નકશાના રંગ સંબંધી માહિતી દર્શાવવા માટે નકશાની સંખ્યા પછી કોલન વિસર્ગ ચિન્હનો (:) ઉપયોગ કરવો.

દા.ત., 4 map : 3 col.
9 map : san 3 col.

આ ઉપરાંત જ્યારે નકશાના કદ અંગેની માહિતી દર્શાવવા માટે પણ તેનો ઉપયોગ કરવો. બે પરિમાણવાળા ઉપસાવેલા આકૃતિવાળા નકશા માટે ઊંચાઈ X પહોળાઈનું માપ સેન્ટિમીટરમાં અપાય છે. જ્યારે નકશાપોથી માટે ઊંચાઈ સે.મી.માં લખાય છે અને ગોળાકાર નકશાનું માપ વ્યાસમાં રજૂ કરવામાં આવે છે.

દા.ત., 1 map on 7 sections, 131 x 161 cm
1 globe : col.; 30 cm in diagram

AACR-2R મુજબ નકશાના સૂચિકરણ માટે મુખ્ય નોંધનાં વિભાગો નીચે મુજબ છે.

- (1) Call No. વર્ગીક, ગ્રંથાંક
- (2) Heading મથાળું / શીર્ષક
- (3) આવૃત્તિ (Edition)
- (4) ગાણિતિક ડેટા (Mathematical Data)
- (5) પૃષ્ઠોનું વર્ણન અને ગ્રંથમાળા (Pages Description & Series)
- (6) નોંધ (Notes)
- (7) ટ્રેસિંગ વિભાગ (Tracing Section)
- (8) ISBN
- (9) પરિગ્રહણાંક સંખ્યા (Accessing Number)

સૂચિકરણના માળખાને નીચે મુજબ વિભાજિત કરી શકાય :

- વર્ગીક, કર્તા
- (1) શીર્ષક અને જવાબદારીનું વિવરણ
- (2) આવૃત્તિ
- (3) ગાણિતિક ડેટાની માહિતી
- (4) પ્રકાશન, વિતરણ વગેરે

ઉપરોક્ત આપવામાં આવેલા વિભાગોનું વર્ણન નીચેના ઉદાહરણ પરથી સમજી શકાય છે.

- ⊗ નકશા આલેખન માટે વાઙ્મયસૂચિગત વર્ણનનું માળખું :

મુખ્ય નોંધનું માળખું

Call No.	Creator of the work / item
	<p>Title [GMD] = Parallel title : other title information 1st statement of responsibility, each subsequent statement of responsibility. – Edition statement / 1st statement of responsibilities relating to edition .– Statement of Scale : statement of Projection .– 1st place of publication, distribution etc., 1st publisher, year of publication. Extension of item : other physical data; dimensions + accompassing material .– (series) Notes area Standard number and terms of Availability Tracing</p> <p style="text-align: center;">○</p>

ઉદાહરણ – 1 (Map નકશો) :

Palastine Underdavid Solomon
 About 1025-953BC
 Cartographer
 Heltan Webster
 Deniel C. Knowlton
 Charles Downer Hazer
 Webster – Knowlton – Hazer Europeear
 History map Series – II
 Published by
 A. N. Nystran Company, Chicago

● Other Information :

Call No. : 911-5694 NYS
 Scale : 1 cm = 50 km
 A/c. No. : 2020
 ar : 1 : 250,000

- Note :**
- (1) Single map in good colour
 - (2) Size of map calculated 120 x 90 cm
 - (3) Date of publication in found from Bibliographic source as 1964.

મુખ્ય નોંધ (Main Entry)

911.5694 NYS	Webster, Helton	
2020		<p>Plastine under david and solomon about 1025-953 BC [Map] / Helton Webster, Deniel C. Knowlten, Charles Downer Hazer .- Scale 1 : 250,000 .- Chicago : Nystram Co., 1964.</p> <p>1 map : col.; 120 x 90 cm .- (Webster Knowlten – Hazer European historymal Series : II)</p> <p>1. Historical atlas. I Knowlton, Daniel C. II Hazer, Charles Downer III Title IV Series</p> <p align="center">○</p>

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

911.5694 NYS	Webster, Halton	HISTORICAL ATLAS
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – નકશાકાર (Added Entry – Cartographer)

911.5694 NYS	Webster, Halton	Knowlton, Daniel C.
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – નકશાકાર (Added Entry – Cartographer)

911.5694 NYS		Hazer, Charles Dawner Webster, Halton
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

911.5694 NYS		Palastive under devid solomon about 1025-953 BC Webster, Halton
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – ગ્રંથમાળા (Added Entry – Series)

911.5694 NYS		Webster Knowlton Hazer European History map Series 2 Webster, Halton
		(Rest as in the main entry)
		○

ଓଡ଼ିଆଭାଷା – 2 (Map ଚିତ୍ରଣ) :

Golden Chain Council Highway Map
of
The Northern and Southern Mines
By
William Wintle
Published by
The Golden Chain Council of the Mother Lode
Inc. Murphys, California, 1971

● Other Information :

A/c No. : 52265
Call No. : 912
Size : 57 x 43 : Coloured Folded 22 x 10 cm
Scale : 1 : 7,00,000
Folded : 2210 cm

ମୁଖ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (Main Entry)

912 WIN	Wintle, William	
52265		Golden Chain Council highway map of the northern and southern mines [map] / by William Wintle .– Scale 1 : 700,000 .– Murphys, California : Golden Chain Council of the Mother Lode, 1971. 1 map : cal.; 57 : 43 cm, Folded : 2210 cm 1 map I Title ○

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

912 WIN		MAP Wintle, William
		(Rest as in the main entry)

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

912 WIN		Golden Chain Council Highway Map of the northern and southern mines Wintle, William
		(Rest as in the main entry)

ઉદાહરણ – 3 (Map નકશો) :

Tourist Map of India : Northern Region

Scale : 40 miles to on inch

or 1 : 253.440

Based upon survey of the Media Maps

Produced by the

Director of Advertising and Visual Publicity

Ministry of Information and Broad Casting for the

Department of Tourism Govt. of India

New Delhi, 1966

Published by and for the Gov. of India

● Other Information :

Call No. : 915.04954 IND

A/c No. : 3686

Size : 45 x 30 cm

Note : Reference are given and the map is colour.

मुख्य नोंद (Main Entry)

915.04954 IND	India.	Director of Advertising and Visual Publicity
3686		<p>Tourism map of india. Northern region [mol] / produced by the Directratic of Advertising and Visual publicity ministry of Information and Broad Casting .- Scale 40 mile to an inch or 1 : 253.440 .- New Delhi : Govt. of India, 1966.</p> <p>1 map : col.; 45 x 30 cm</p> <p>Based upon : Survey of India Map</p> <p>Reference are given</p> <p>1. India – Description and Travel map 2. Survey of India</p> <p>I Title ○</p>

पूरक नोंद – विषय (Added Entry – Subject)

915.04954 IND	Indian.	INDIAN DESCRIPTION AND TRAVEL MAP Directory of Adv. and Visual Publisity
		<p>(Rest as in the main entry)</p> <p>○</p>

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

915.04954 IND	Indian.	SURVEY OF INDIA Directory of Adv. and Visual Publisity (Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

915.04954 IND	Indian.	Tourism Map of India Directory of Adv. and Visual Publisity (Rest as in the main entry)
		○

ઉદાહરણ – 4 (ATLAS) :

Modern Schol Atlas
Gyan Sudha Prakashan
Jaipur, 1991

● Other Information :

Call No. : 912 IND
A/c No. : 2112
Page : v, 88
Contact : 112 Coloured map ISBN : 01-6962-248-0
Copy right : Government of India
Size : 28 x 11 cm Scale vary

मुद्दत नुुध (Main Entry)

912 IND	India	
2112	India 1999	<p>Modern School Atlas [Atlas] / Government of – Scale vary .– Jaipur : Gyan Sudha Prakashan, 1 atlas (iv, 87 p) : ill Col. map; 28 x 22 cm Audience : School Children ISBN : 81-6927-248-0 1 Earth - Atlas 2 Atlas I Title</p> <p style="text-align: center;">○</p>

डूरक नुुध – वलषड (Added Entry – Subject)

912 IND	India	EARTH – ATLAS
		(Rest as in the main entry)
		○

डूरक नुुध – वलषड (Added Entry – Subject)

912 IND	India	ATLAS
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

912 IND	India.	Modern School Atlas
		(Rest as in the main entry)

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

નોંધ : i. નીચે આપેલ જગ્યામાં તમારો ઉત્તર લખો.

ii. એકમના અંતે આપેલ ઉત્તર સાથે તમારો ઉત્તર ચકાસો.

1. નીચે દર્શાવેલ Map / Atlas ના બે ઉદાહરણોનું સૂચિકરણ કરો.

દા.ત. – 1 :

World : Political Cum Commercial (With Air and Sea Routes)

Scale Ca. 1 : 33 million approx.

Published by

Bharat Graphies,

Chandigarh, 1995

Copyright © Government of India

● **Other Information :**

Call No. : 912 IND

A/c. No. : 25381

Size : 95 x 64 cm

Copy right : Government of India

.....

.....

.....

.....

.....

.....

દા.ત. – 2 :

Gem's School Atlas

Ratna Sagar

New Delhi, 1995

Copyright © Government of India

● **Other Information :**

Call No. : 912 IND

A/c. No. : 2438

Pages : iiv, 80

Size : 28 x 22 cm

Contents : 133 Colour maps

ISBN : 81-7070-248-0

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

9.8 શ્રાવ્ય સંબંધી સૂચિકરણ (Sound Recording Related Cataloguing)

પુસ્તકાલયોમાં પુસ્તકોની જેમ શ્રાવ્ય સામગ્રી એક અલગ મહત્વપૂર્ણ સ્થાન માનવામાં આવે છે. શ્રાવ્ય સામગ્રી એ ખૂબ જ ઉપયોગી અને સૌથી વધુ પ્રયોગમાં આવવાવાળી પાઠ્ય સામગ્રી માનવામાં આવે છે. વિશ્વના ઘણા દેશોમાં શ્રાવ્ય સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવા ઉપભોક્તા માટે અલગ શ્રાવ્ય નિરોધ કક્ષ બનાવવામાં આવે છે, ત્યાં ઉપભોક્તાઓ બેસીને આ શ્રાવ્ય સામગ્રીનો અધ્યયન તેમજ આનંદની અનુભૂતિ મેળવે છે.

શ્રાવ્ય રેકોર્ડિંગ – સામગ્રીના શ્રેણીની કક્ષામાં બધા જ માધ્યમોને આવરી લેવામાં આવે છે. જેવા કે, ડિસ્ક, ટેપ્સ, પિયાનો રોલ્સ તેમજ ફિલ્મ વગેરે. શ્રાવ્ય અભિલેખ એક એવું માધ્યમ છે કે જેના પર ધ્વનિ તરંગોને યાંત્રિક અથવા ઇલેક્ટ્રોનિક વિધિ દ્વારા અંકિત કરવામાં આવે છે અને તેજ પ્રકારના યંત્રો દ્વારા તેમની પુનઃ પ્રાપ્તિ સંભવ બને છે.

AACR-2R ના નિયમો અનુસાર શ્રાવ્ય સામગ્રીનાં સૂચિકરણ માટે નીચેના તત્વોને કેન્દ્રસ્થાને રાખવામાં આવે છે.

- (1) રચનાકારનું નામ
- (2) શીર્ષક
- (3) કલાકાર / ગીતકાર અથવા પ્રદર્શન
- (4) વાદ્ય યંત્ર
- (5) સ્વરકારનું સ્વરૂપ અથવા સ્વગીતનું સ્વરૂપ

શ્રાવ્ય સામગ્રીની મુખ્ય નોંધમાં મૂળ શીર્ષકને મુખ્ય માહિતી સ્ત્રોત ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ યથાતથ્ય નોંધવી. બધા જ પ્રકારના શ્રાવ્ય સામગ્રીનાં સૂચિકરણ માટે GMD તરીકે કોંસમાં [] ‘Sound Recording’ નો ઉપયોગ કરવો / અથવા વાપરવું. કર્તૃત્વની જવાબદારીના કથન તરીકે શ્રાવ્ય સામગ્રીના રચના કરનાર વ્યક્તિઓ અથવા સમષ્ટિકર્તાઓનું નામ મથાળાં હેઠળ નોંધવું કે જે કૃતિના બૌદ્ધિક વિષયવસ્તુ માટે જવાબદાર હોય છે. દા.ત., ગીતકાર, સ્વરકાર, સંગીતકાર, કલાકાર વગેરે. મુખ્ય નોંધના ભૌતિક વર્ણન વિભાગમાં સામગ્રીના કદની સાથે ચોક્કસ પદનામની નોંધ આવશ્યક છે.

શ્રાવ્ય સામગ્રીના સૂચિકરણ હેઠળ મુખ્ય નોંધનું માળખું નીચે મુજબ દર્શાવેલ છે.

મુખ્ય નોંધ ફોર્મેટ (Main Entry Format)

Call No.	Creator of Work
	<p>Title = Paraller Title : Subtitle [GMD] / Statement of responsibility : subsequent responsibility. – Edition. – Place : Publisher, Year.</p> <p>Extend of item : Other physical detail (i.e. / type of recording play speed : Track configuration, number of Track) : Dimensions i.e. Sound disk, Sound track film, sound cartidge : Sound Table reels + Accompanying material. – Series real.</p> <p>Note</p> <p>Tracining</p> <p style="text-align: center;">○</p>

® શ્રાવ્ય સામગ્રીના સૂચિકરણ માટેના નિયમો (Rules for Sound Recording in Cataloging) :

સામાન્ય પુસ્તકોની મુખ્ય નોંધ માટે મથાળાં નક્કી કરવાના જે નિયમો છે તે જ આ પ્રકારની દૃશ્ય-શ્રાવ્ય વાંચન સામગ્રીને લાગુ પડે છે (Heading Section) મથાળાં વિભાગમાં ગ્રંથનામ લખ્યા પછી મોટા કોંસમાં [GMD] એટલે કે [Sound Recording] નો ઉલ્લેખ કર્યા પછી / ઊભી લીટી કરી કર્તાનો ઉલ્લેખ, ગૌણકર્તા ઉલ્લેખ, પછી (.—) પૂર્ણવિરામ અને ડેસ કરી આવૃત્તિ વગેરેનો ઉલ્લેખ કરવો. ત્યાર બાદ (.—) કરી પ્રકાશ સ્થળ અને પછી (:) ને પ્રકાશક, વિતરણ અંગેની માહિતી લખવી પછી (,) કોમા કરી પ્રકાશન વર્ષ દર્શાવવું. આ ઉપરોક્ત માહિતી ગ્રંથનામ વિભાગમાં જ રજૂ કરવી, જે માહિતી કેસેટ, રેકર્ડ, તેના લેબલ ઉપર અથવા ખોખામાં, કોથળી ઉપર છાપેલી હોય તે પરથી જ લેવી.

સાઉન્ડ રેકોર્ડિંગ, ફિલ્મ કે દૃશ્ય-શ્રાવ્ય વાંચન સામગ્રીના રચયિતા. પ્રોડ્યુસર અંગેની વિગત સંક્ષિપ્ત પદો દ્વારા આપવી, આ પ્રકારની સામગ્રી ક્યારે પ્રકાશિત થઈ તેનું છેલ્લામાં છેલ્લું વર્ષ મૂકવું / લખવું.

AACR-2R નિયમ નંબર 6.0B1 માં શ્રાવ્ય સામગ્રીના મુખ્ય સ્ત્રોત તેના પ્રકાર અને માહિતી સ્ત્રોતનો ઉલ્લેખ કરવો. દા.ત., Disc - Disch Lable

નિયમ નં. 6.2C માં આવૃત્તિ સંબંધિત ઉત્તરદાયિત્વનું વિવરણ કરવું.

નિયમ નં. 6.2D1 માં સંશોધન આવૃત્તિ સાથે સંબંધિત નામનો ઉલ્લેખ કરવો.

નિયમ નં. 6.9C1 પ્રકાશન સંબંધી સ્થળ, વિવરણ વગેરેના નામનો ઉલ્લેખ કરવો.

નિયમ નં. 6.9D1 પ્રકાશકના નામનો ઉલ્લેખ કરવો.

દા.ત., London : Conod Records : Destructed by middle earth can.

નિયમ નં. 6.4F1 માં પ્રકાશન વર્ષનો ઉલ્લેખ કરવો.

દા.ત., Chicago : Mercury, 1973

New York : Dalydor, P. 1979

નિયમ નં. 6.5B1 મુજબ ભૌતિક વર્ણન વિભાગમાં શ્રાવ્ય સામાન્ય સંખ્યા કેટલી છે, તેનો ઉલ્લેખ અરેબિક અંકોમાં રજૂ કરવો. જો કે, રેકર્ડ, માઈકોફિલ્મ, માઈકોફિશ, ફિલ્મ રીલ, ચાર્ટ વગેરેનો નિર્દેશ આપવો.

દા.ત., 1. Sound Cartridges

2. Sound Cassettes

3. Slides

4. Film reels

7. Microfiches

નિયમ નં. 6.5B2 મુજબ શ્રાવ્ય સામગ્રી જેવા કે રેકર્ડ, કેસેટ ફિલ્મનો કાર્યક્રમ કેટલો સમય ચાલશે અથવા કેટલા સમય માટે છે. દા.ત., 1 Sound disc (60 mm) 1 sound type reel (Ca. 77 min.)

નિયમ નં. 6.5C2 અને 6.5C3 મુજબ ચલચિત્ર, વીડિયો કેસેટ કેટલો સમય કેટલી ગતિ સુધી ચાલશે અને તેનો કયો પ્રકાર છે તે દર્શાવવું.

દા.ત., 1 Sound disc (45 min) : Analog

1 Sound disc (56 min) : digital

2 Sound disc (95 min) : Analog, 33¹/₄ RAM

1 Sound tape reel (16 min) : digital, 7¹/₂ pp5

નિયમ નં. 6.5D2 - કદ, 6.5D5 - માપ અને 6.5D6 ઈચ મુજબ વર્ણન કરવામાં આવે છે.

દા.ત., 1. Sound disc (20 min) : Analog, 33¹/₄ RAM, Setro; 12 in.

2. 5 Sound disc : Analog, 33¹/₄ RAM, Stereo; 10-12 in.

3. 1 Sound cassette (85 min) : Analog, mono, 7¹/₄ X 3¹/₂ in 1¹/₂ in, 1¹/₄ in tape.

4. 1 Sound tape real (60 min) : analog 7¹/₂ Ibs, 2 tracks, mono; 7 in, 1¹/₂ in. tape.

5. 3 Sound tape real (Ca 60 min, each) : analog 7¹/₂ Ibs 4 tracks, Stero, 5.7 in 1¹/₂ in tape.

નિયમ નં. 6.5E1 મુજબ શ્રાવ્ય સામગ્રી સાથે વધારાની સામગ્રી પણ આપેલી હોય ત્યારે તેનું વર્ણન આ સામગ્રીની રજૂઆત + (વત્તા)નું ચિહ્ન કરીને દર્શાવવી.

દા.ત., 1. Sound disc (50 min) : Analog, 33¹/₄ RAM, Setro; 12 in. + 1 teachers guide.

2. 12 Slides : Col 7 x 7 cm + 1 teachers guide.

નિયમ નં. 6.6B1 મુજબ ગ્રંથમાળા અંગેની વિગત ભૌતિક વિગત પૂરી થયા પછી પૂર્ણવિરામ પછી .- કરીને () કૌંસમાં ગ્રંથમાળાનો, તેના સંપાદકનો, ક્રમ, અક્ષર, વર્ષ વગેરે માહિતી આપવી.

- દા.ત., 1. .- (Sound of Seventies; No. 54)
 2. .- (Music for to-day; series 2; no. 8)
 3. .- (Educational progress series; 1985)
 4. .- (History instruments at the victoria and alber museum; 2)

નિયમ નં. 6.8B1 મુજબ ISBN અથવા ISSN માનક સંખ્યાનો ઉલ્લેખ કરવો.

ઉદાહરણ – 1 (Sound Recording / (DISC))

Folk Music of Gujarat
 Gujarat nun lok sangeet
 [Sound Recording] / [DISC]
 Compose by
 C. T. Valera
 HMV Ecad 2706
 Gramapohne
 Dum Dum, 1971

● Other Information :

1 Sound disc

Playing time of : 35. min

Playing : 33¹/₃ RAM

It has two side

Diameter of the etc. 12 inchu

A/c No. : 4530

Call No. 781.62 VAL

મુખ્ય નોંધ (Main Entry)

781.62 VAL	Valera, C.T.	
4530		Folk music of Gujarat = Gujarat nun lock sangeet [Disc] / Compose by C. T. Valera .- HMV Ecad 2706 .- Dum Dum : Gramophone, 1971 1 sound disc (35 min); 33 ¹ / ₃ nun; Sterio; 12 in lp. 1 Music I Title ○

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

781.62 VAL	Valera	MUSIC C. T.
		(Rest as in the main entry)

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

781.62 VAL	Valera	Folk music of Gujarat C. T.
		(Rest as in the main entry)

ઉદાહરણ – 2 (Sound Recording / (DISC))

Murder in East Baltio more

Produced and Arranged

[Sound Recording] by

Albert Smith

Manufactured by

Riva Recards

Distributed by

WEA Recard in London, 1983

● Other Information :

A/c No. : 5340

Call No. 780 ALB

(1) It has two side

(2) Diameter of the ect. : 8 inches

(3) Playing time of : 30 min

(4) Playing : 33¹/₃ rpm

મુખ્ય નોંધ (Main Entry)

780 ALB	Albert, Smith	
3540		<p>Murder East Maltio more [Sound recording] / by Albert Smith : Manufactured by Riva Records .- London : Distributed by WEA Record, 1983.</p> <p>1 sound disc (33 min); 33¹/₃ nun; 8 in side 2</p> <p>1 Music I Title</p> <p style="text-align: center;">○</p>

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

780 ALB	Albert, Smith	MUSIC
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

780 ALB	Albert, Smith	Murder in East Baltio more (Rest as in the main entry)
------------	---------------	---

ઉદાહરણ – 3 (Sound Recording)

The Little Match Girl and Other Tales

[Sound Recording]

by

Hans Christian Anderson

Translated form French

By

Reginald Spink

Read by Boris Karloff

Warner, Distributed by Virgin records

London, 1986

● Other Information :

Call No. 780.7

A/c. No. 901

(1) Disc (30 min.)

(2) R.P.M. 32

(3) Micro Greve Stureo : 12 inch

Note : The classical collection No. 21

મુખ્ય નોંધ (Main Entry)

780.7 AND	Anderson, Hans Christian	
901		<p>Little match girl and other tales [Sound Recording] / by Hans Christian, Anderson; translated from French by Reginal Spink; read by Boris Karloff .—London : Warner, Distributed by Virgin records; 1986</p> <p>1 disc (30 min); 33 rpm; micro-groove stereo; 12 inch. — (The Classical Collection; No. 21)</p> <p>1 Literature—English Music—I Spink, Reginald, tr. II Title III Series</p> <p style="text-align: center;">○</p>

પૂરક નોંધ — વિષય (Added Entry – Subject)

780.7 AND	Anderson, Hans Christian	LITERATURE – ENGLISH MUSIC
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ — અનુવાદક (Added Entry – Translator)

780.7 AND	Anderson, Hans Christian	Spink, Reginald
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

780.7 AND	Anderson, Hans Christian	Little girl and other tales [Sound Records] (Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – ગ્રંથમાળા (Added Entry – Series)

780.7 AND	Anderson, Hans Christian	The Classical Collection; No. 21 (Rest as in the main entry)
		○

ઉદાહરણ – 4 (Sound Recording)

The mills Brothers Great Hits

DOT

London, 1959

- Other Information :
Call No. 784 MIL
A/c. No. 67118, 11 cassette
Datasc : 25157, A Carate, Ca. 60 minutes
Songs performed by the mills brothers

મુખ્ય નોંધ (Main Entry)

785 MIL	Mills, Brothers	
67118		<p>The mills brother's great hills [Sound Recording] .- London : DOT, 1958.</p> <p>11 cassette (ca. 60 min).</p> <p>Songs performed by the mills brothers.</p> <p>Datasc : Cs 25175</p> <p>I Music Popular I Title</p> <p style="text-align: center;">○</p>

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

785 MIL	Mills, Brothers	MUSIC – POPULAR
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

785 MIL	Mills, Brothers	The Mills Brothers great hills
		(Rest as in the main entry)
		○

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

નોંધ : i. નીચે આપેલ જગ્યામાં તમારો ઉત્તર લખો.

ii. એકમના અંતે આપેલ ઉત્તર સાથે તમારો ઉત્તર ચકાસો.

2. શ્રાવ્ય આલેખનો માટે અન્ય ભૌતિક વિગતો હેઠળ આપવામાં આવતી માહિતીના પ્રકાર દર્શાવો.

● નીચે દર્શાવેલ બે શીર્ષકોનું સૂચિકરણ કરો.

દા.ત. – 1 [Sound Recording] :

Mozart

Masterpiece Classical

Midas, Delhi - 1987

● Other Information :

Call No. : 782.1073 MOZ

A/c. No. : 3942

Contents : 1st Movement – Allergo Molto

2nd Movement – Andante

3rd Movement – Menuetto, trio

4th Movement – Final, Allegro Assai

Note : (1) Itisa 60 minute audio cassette with 2 tracks and stereophonic sound

(2) The cassette is of standard dimation.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

દા.ત. – 2 :

BI – Party System

A Critical Appraisal

By

David William and D. Foxkov

New York

Audio Liarning, 1969

● Other Information :

Call No. : 790.068 WIL

A/c. No. : 1015

(1) 1 Sound cassette with 55 minutes diamention physical detail

(2) 2 : track mono and accompanied by

(3) 1 Pamphlit with 20 page and size 21 cm Belongs to audio learning disscusion tape PAP003

.....

9.9 ચલચિત્રો અને દૃશ્ય આલેખનો (Motion – Pictures and Video Recordings)

ચલચિત્રો અને દૃશ્ય આલેખનોને મુખ્યતઃ હેતુ સાર્વજનિક પુસ્તકાલયોના પ્રૌઢ શિક્ષણનો વિકાસ કરવો તથા વિશેષ પુસ્તકાલય દ્વારા કોઈપણ પ્રોજેક્ટ વર્કના પ્રદર્શન અથવા સંશોધન સ્ક્રિપ્ટ તૈયાર કરવા માટે ચલચિત્રો સ્વરૂપનો સંગ્રહ કરવામાં આવે છે. જેવા કે કમ્પ્યુટર અને ટી.વી. (TV) જેવા માધ્યમો દ્વારા પ્રૌઢ શિક્ષણ અભિલેખ કાર્યક્રમને મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા પૂરી પાડે છે.

ચલચિત્રો અને દૃશ્ય આલેખનોની શ્રેણીમાં સંપૂર્ણ ફિલ્મો અને કાર્યક્રમો, સંકલનો (Compliation), ચલચિત્ર ઝલક (Motion Trailers), સમાચાર-પ્રસાર (News-Casts) અને સમાચાર ફિલ્મો (News-Film's), સંગ્રહ ચિત્રો (Stock-Shots) અને અસંપાદિત સામગ્રી (Unedited Material) વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

ચલચિત્રો અને દૃશ્ય આલેખનોનું સૂચિકરણ કાર્ય કરતી વખતે તેની મુખ્યનોંધની અંદર મથાળાં વિભાગનો વર્ણન કર્યા પછી શીર્ષક અને કર્તૃત્વની જવાબદારી વિભાગમાં શીર્ષક / મથાળું લખ્યા પછી મોટા કોંસમાં [GMD] એટલે [Motion Picture] અથવા [Video Recording] પદનો ઉલ્લેખ કરવો. ત્યારબાદ તેના નિર્તામા, નિર્દેશક, Animator વગેરેના નામનો ઉલ્લેખ કરવો. ભૌતિક વર્ણન વિભાગમાં સામગ્રીનું કદ અને વિશિષ્ટ સામગ્રી પદનામ નોંધવામાં આવે છે. તે માટેના નિયમો નીચે મુજબ દર્શાવ્યા છે.

9.9.1 ચલચિત્રો અને દૃશ્ય આલેખનોના સૂચિકરણનાં નિયમો (Motion Pictures and Video Recording Rules for Catalogue) :

નિયમ નં. 7.1 B મુજબ ચલચિત્રો અને દૃશ્ય આલેખનોની મુખ્ય નોંધ ગ્રંથની નોંધ સમાન જ બનાવવી.

નિયમ નં. 7.1G, 7.1G1 તેમજ 7.1G3 મુજબ જ્યારે સામૂહિક શીર્ષક પદ ન આપવામાં આવ્યું હયો તો આ નિયમોને ધ્યાને રાખવા.

નિયમ નં. 7.1G2 મુજબ ચલચિત્રો અને દૃશ્ય આલેખનોમાં સામૂહિક શીર્ષક ન આપવામાં આવ્યું હોય તો પ્રત્યેક ભાગનાં શીર્ષક અંકિત કરવા.

દા.ત., InFancy : Childhood [Motion Pictures] / [Written by]. J. Jharnton Wilder

નિયમ નં. 7.4D1 મુજબ જ્યારે પ્રકાશનનાં નામનો ઉલ્લેખ અને વૈકલ્પિક સ્વરૂપમાં વર્ણનકર્તાનો ઉલ્લેખ મુક્ત એજન્સી (Releasing Agency) વગેરે અથવા નિર્માણકર્તા સંસ્થા અથવા નિર્માતાનું નામ લખવું.

દા.ત., New York : National Society of the Prevention of Blindness.

નિયમ નં. 7.B1 મુજબ ચલચિત્રો અને દૃશ્ય આલેખનોનાં ભૌતિક વર્તન એકમની સંખ્યાને અરેબિક અંકોમાં પદનામની સાથે નોંધવામાં આવે છે.

દા.ત., 1. Film Cassete

3. Film red

4. Video Cassete etc.

નિયમ નં. 7.5B2 અને 7.5C1 મુજબ ભૌતિક વર્ણન વિભાગમાં મેગા પિક્ચર્સ અને વીડિયો રેકોર્ડિંગ માટેની સમય મર્યાદા દર્શાવવી અને જરૂરિયાત અનુસાર નીચે દર્શાવેલ માહિતીને ક્રમવાર જોડવી.

(1) નિયમ નં. 7.5B2 મુજબના ઉદાહરણો

દા.ત., (1) 1 Film leap (4 min., 30 sec.)

(2) 2 Film Cassettes (15 min each)

(2) નિયમ નં. 7.5C2 મુજબના ઉદાહરણો

દા.ત., Aspect ratio

Second Characteristics

Cinerama નો

Colour

ઉપયોગ

Projective Speed

Panarision etc.

દા.ત., 14 Film reel (157 min) : Panerison

1 Vedio reel (15 min) : Sd

1 Film red (10 min) : Sd. Cal.,

નિયમ નં. 7.5D2 ચલચિત્રો ગેજ (કદ) અથવા પહોળાઈમાં આપવામાં આવે છે. તે નીચે મુજબ દર્શાવી શકાય.

દા.ત., 1 Film reel (12 min) : Sd., BSW

Film Cassete (21 min) : Sd., Cal : Standard 8 min

નોંધ વિભાગમાં તેના કલાકારો અને સહાયકોની વિગતો આપી શકાય. આ વિભાગમાં સ્વરૂપ અથવા પ્રકાર ઉદાહરણ તરીકે દસ્તાવેજ, શૈક્ષણિક ફિલ્મ વગેરે સંબંધી માહિતી પણ આપી શકાય.

ઉપરોક્ત નિયમ પ્રમાણે નીચે દર્શાવેલ ચલચિત્રો અને દૃશ્ય આલેખનોનાં ઉદાહરણોનું સૂચિકરણનું કાર્ય દ્વારા સમજાવે.

ପୂରକ ନોંଧ – ବିଷୟ (Added Entry – Subject)

353.073 PAR	Parter,	WESTERN FILMS Edwin S.
		(Rest as in the main entry)
		○

ପୂରକ ନୋંଧ – ଶୀର୍ଷକ (Added Entry – Title)

353.073 PAR	Parter,	The Great Train Robbery Edwin S.
		(Rest as in the main entry)
		○

ଓଡ଼ିଆରଣ – 2 :

The Perfect
[Motion Picture]
Chopra Production
Pankaj Films Distributors
1993
80 min. Sd B & W @ 75 min.
Based on the Novel “The Perfect”
By
Johan Heed

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

694		The Perfect
CHO	Chopra	Production
		(Rest as in the main entry)
		○

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

નોંધ : i. નીચે આપેલ જગ્યામાં તમારો ઉત્તર લખો.

ii. એકમના અંતે આપેલ ઉત્તર સાથે તમારો ઉત્તર ચકાસો.

3. ચલચિત્રો (Motion Picture) ના બે શીર્ષકોની સૂચિકરણ કરો.

દા.ત. – 1 [Motion Picture]

Arrow to the Sun [Motion Picture]

Produced by

Gerald Mc Derm Texture Films Inc.

Designed and Directed by

Grarald Mc Dermott

Texture Films Distributors,

New York, 1973

- **Crets : Music : Thomas Walgner**
Camera : Frank Koening
Voice of the boy : Joguln Brant
Story & Research Consultant : Charles Hofman
- **Summery : The son of the sun god is shot an as arrang to the sun. He successfully passes four trails and returns to Earth, bringing to magic of the son with him.**
- **Other Information :**
Call No. : 791.437
A/c. No. : 87625
1. Film real (20 min)
2. Coloured real; 16 mm

Photographer : Mike Smith

Artist : Robert Brown

Summary : It shows a battle scene on the deck of a British war ship during the revolutionary period during 1787-1795.

મુખ્ય નોંધ (Main Entry)

791.437 FOR		Forget me not [Video Recording] / Produced by
5075	Cathedral Films .- Calif, 1970.	1 Video reel (50 mm); Cal; 1 ¹ / ₇ in. Credits : Photographer. Mike Smith; Artist : Robert Brown. Summary : Shows a battle scene on the deck of a British War-Ship during revolutionary period 1787-1795. I Cathedral Film Scripts I Mike Smith Playr., II Brown, Robert Art.

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

791.437 FOR		CATHEDRAL FILM SCRIPTS
		Forget me not [Video recording / produced by]
		(Rest as in the main entry)

પૂરક નોંધ – ફોટોગ્રાફર (Added Entry – Photographer)

791.437 FOR	Forget me not [Video recording / produced by]	Mike, Smith Photo
		(Rest as in the main entry)

પૂરક નોંધ – કલાકાર (Added Entry – Artist)

791.437 FOR	Forget me not [Video recording / produced by]	Brown, Robert, Art
		(Rest as in the main entry)

ઉદાહરણ – 2 :

S. R. Rangnathan

The man and his mission

Written : Produced and Directed by

Randor Gay

Video Documentary Sponsored by

Sharda Rangnathan Endowment

For Library Science,

Kini Vista Kreation,

Bangalore, 1992

● Other Information :

Call No. : 920.2 GUY

A/c. No. : 4331

Duration : 25 min

Voice : R. C. Ramakrishna

● Credits :

Video Graphy : B. Saikumar

Editor : N. Chandra Shekhar

Project Coordinator : S. N. Kumar

ढुढ्य नुुध (Main Entry)

920.2 GUY	Guy, Randor	
4331		<p>S. R. Ranganathan : the man and his mission [Video recording] / Written, produced and directed by Randor Guy .- Bangalore : Kini Vista Kreation, 1992 1 Cassette (25 min.) : Sd., Col.</p> <p>Credits : Voice –P. C. Ramakrishna; Videography – B. Saikumar; Editor – N. Chandrashekhar; Project Coodinator – S. N. Kumar.</p> <p>Sponsored by Sarade Ranganathan Endowment for Library Science.</p> <p>1. Ranganathan – Biography I Title II Ramakrishan, R. C. III Saikumar, B. IV Shekher, N. Chandan V Kumar, S. N.</p> <p style="text-align: center;">○</p>

डूरक नुुध – विषय (Added Entry – Subject)

920.2 GUY	Guy, Randor	RANGANATHAN – BIOGRAPHY
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

920.2 GUY	Guy, Randor	S. R. Ranganathan : The man and his mission
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – સંગીતકાર (Added Entry – Voice)

920.2 GUY	Guy, Randor	Ramakrishna, P. C.
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – વીડિયો ગ્રાફર (Added Entry – Video Grapher)

920.2 GUY	Guy, Randor	Saikumar, B.
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – સંપાદક (Added Entry – Editor)

920.2 GUY		Chandrashekhar, N. Guy, Randor
		(Rest as in the main entry) ○

પૂરક નોંધ – પ્રયોજક કો-ઓર્ડિનેટ (Added Entry – Project Co-ordinat)

920.2 GUY		Kumar, S. N. Guy, Randor
		(Rest as in the main entry) ○

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

- નોંધ : i. નીચે આપેલ જગ્યામાં તમારો ઉત્તર લખો.
ii. એકમના અંતે આપેલ ઉત્તર સાથે તમારો ઉત્તર ચકાસો.
4. દૃશ્ય આલેખન (Video Recording) ની એક શીર્ષકોનું સૂચિકરણ કરો.

દા.ત. – 1

A Wekey Decision

A colour video recording

Manufactured by

National Film Board of Canada

1975

- **Other Information :**
Call No. : 384.558 AWD
A/c. No. : 8020
Playing Time : 80 min.
Diameter : 1/2 Inch.
- **Credit : Music : Tom Wilson**
Photographer : Leaving Harvey
Aprtiest Painter : John Matheous
- **Summery : Shows a trattle science on the deck of a condition worship in the year 1916.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9.10 કમ્પ્યુટર ફાઈલ્સ સંબંધી સૂચિકરણ (Cataloguing for Computer Files)

કમ્પ્યુટર ફાઈલ એ એક પ્રકારની યાંત્રિકીકરણ પ્રલેખ (Digital Document) છે. જેનો ઉપયોગ શૈક્ષણિક, સાર્વજનિક, સંશોધનિક તેમજ વિશિષ્ટ પુસ્તકાલયોમાં થાય છે. તેમાંથી સૌથી વધુ મહત્વપૂર્ણ યોગદાન વિશિષ્ટ પુસ્તકાલયને ફાળે જાય છે. તે વૈજ્ઞાનિક અને તકનીકી ક્ષેત્રમાં અત્યંત ઉપયોગી પ્રલેખ બની રહે છે. તેનો મુખ્યતઃ ઉપયોગ સંશોધનકર્તા અને પ્રોજેક્ટ કાર્ય કરતા શોધકો કરે છે. પરંતુ આજના માહિતી અને ટેકનોલોજી વિસ્ફોટક યુગમાં વિશ્વના ઘણા બધા પુસ્તકાલયો છે. જેના ઉપભોક્તાઓ જેવા કે વિદ્યાર્થીઓ (Students), સંશોધક (Researchers) અને અધ્યાપક (Faculty) વગેરે ગણો તેનો ઉપયોગ યેનકેન પ્રકારે કરી રહ્યા છે. આ કાર્ય મુખ્યતઃ કમ્પ્યુટરના માધ્યમથી જ વાંચી શકાય છે.

કમ્પ્યુટર વાંચી શકે તેવી રચના કાર્ટ્રીજ, કેસેટ, ડીવીડી, ડિસ્ક, ફ્લોપી, સીડી-રોમ વગેરે સ્વરૂપે પ્રકાશિત થતી વાંચન સામગ્રી હોય છે. કમ્પ્યુટર ફાઈલના સૂચિકરણ માટે ગ્રંથનામ અને તેને લગતી માહિતી સ્કીનનો મેનુમાંથી પસંદ કરવી, તેમજ લેબલ, પ્રકાશક કે વિતરકે જાહેર કરેલ પાત્ર ઉપરથી લેવી. ગ્રંથનામ, પેટાગ્રંથનામ અને કર્તૃત્વ નિવેદન અને ગૌણકર્તા વગેરે માહિતીની વિગત પસંદગી મુદ્રિત પુસ્તકની જેમજ મુખ્ય નોંધ (Main Entry) માં લખવી. કમ્પ્યુટર ફાઈલની આવૃત્તિ નિવેદનમાં તેના ‘Version’ અને નવી આવૃત્તિનું કર્તૃત્વકથન આપવું. AACR-2Rના નિયમ નં. 9.2.B1 મુજબ વર્ણન કરવું.

દા.ત., Rev. Ed.

Level 3.4

3rd up date

Version 5.20

3rd Ed. Version 1.2 વગેરે.

9.10.1 કમ્પ્યુટર ફાઈલ અંગેના સૂચિકરણના નિયમો (Catalogning Rules for Computer Files) :

AACR-2R ના નિયમ નં. 9.C.1., 9.1.C2 તેમજ 9.1F1 મુજબ મુખ્ય નોંધ બનાવતી વખતે શીર્ષક / મથાળાં વિભાગમાં વ્યક્તિઓ એટલે કે કમ્પ્યુટર ફાઈલના પ્રયોજક અથવા સમષ્ટિ અંગેના નામો દ્વારા નોંધ બનાવવી.

જો શીર્ષક/મથાળાં વિભાગમાં સામાન્ય સામગ્રી પદનામ [GMD] તરીકે (કમ્પ્યુટર ફાઈલ)ના નામનો ઉલ્લેખ કરવો. અર્થાત્ જો માહિતી સરળતાથી ઉપલબ્ધ હોય તો ફાઈલના લક્ષણોના પદનામ માટે રેકર્ડ્સની સંખ્યા, વિગતો વગેરે દર્શાવવી.

નિયમ નં. 9.3.B અને 9.3B1 મુજબ કમ્પ્યુટર ફાઈલ્સના કિસ્સામાં સામગ્રીના વિશિષ્ટ વર્ણન વિભાગનો ઉલ્લેખ કરવો. આ વિભાગ 'ફાઈલ લક્ષણો વિભાગ' (File Characteristics Area) તરીકે ઓળખાય છે.

માહિતીને સુવિધાથી ઉપલબ્ધ કરાવવા માટે ફાઈલના લક્ષણોને નિર્દિષ્ટ કરવા માટે નીચેના પદોનો ઉપયોગ કરવો.

- દા.ત., Computer data
- Computer program(s)
- Computer data and program(s)

નિયમ નં. 9.5B1 મુજબ કમ્પ્યુટર ફાઈલની ભૌતિક માહિતીનું વર્ણન લેબલ, પ્રકાશક તેમજ વિતરકે પ્રકાશિત કરેલ સામગ્રી કન્ટેનર (પાત્ર)માંથી લેવી. કમ્પ્યુટર ફાઈલ સામગ્રીની ઓળખ નીચેના પદો સાથે સંખ્યા પદની પૂર્વે અરબી સંખ્યામાં લખવી.

- દા.ત., 1. Computer Cartridge
- 2. Computer Disk
- 3. Computer Cassette etc.

નિયમ નં. 9.5C1 અને 9.5D1 મુજબ કમ્પ્યુટર ફાઈલ અન્ય ભૌતિક માહિતીમાં ધ્વનિ (Sound) માટે Sd અને જો સ્ક્રીન ઉપર બે અથવા વધુ રંગમાં સામગ્રી દર્શાવવી હોત તો રંગ (Colour) માટે Col. એ સંક્ષિપ્ત પદ દ્વારા નોંધ કરવી. સામગ્રીનું કઈ ઈંચમાં લખવું અને જો સાથે સહયોગી માહિતી હોય તો ભૌતિક વર્ણન પૂરું કર્યા પછી + (વત્તા)નું ચિહ્ન કરીને લખવું.

- દા.ત., 1. Computer desk : Col. 5¹/₂ in + 1 user guide
- 1. Computer laser optical disk : Col. 4¹/₂ in.
- 1. Computer cassette : 3¹/₂ x 2¹/₂ in.
- 1. Computer disk : Col. 3¹/₂ x 2¹/₂ in + 1
Sound cassette (20 mm : analog, stereo)

નિયમ નં. 9.7B1 મુજબ કમ્પ્યુટર મોડેલ, સ્મૃતિની ક્ષમતા, ઓપરેટિંગ સિસ્ટમ, સોફ્ટવેર અને પ્રોગ્રામિંગની ભાષાની વિગત 'System Requirements'માં અથવા ટિપ્પણી વિભાગમાં રજૂ કરવી.

- દા.ત. 1. System requirements : IBM PC; Colour Card; 2 disk drives
- 2. System requirements : IBM, PCAT OR XT; CD-Rom Player and Drive.

● કમ્પ્યુટર ફાઈલ્સ માટેના મુખ્ય નોંધનું માળખું (Main Entry Structure) :

Call No.	Creator of the Item
	<p>Title = Parallel title : other title information [GMD] / 1st Statement of Responsibility, each subsequent statement of responsibility .- Edition Student / 1st student of File Characteristics .- 1st place of publication, distribution etc; 1st published distributor etc., date of publication etc.</p> <p>Extent of item : other physical details; dimensions + accompanying material – (Series)</p> <p>Notes</p> <p>Standard Number and terms of available</p> <p>Tracing ○</p>

9.10.2 કમ્પ્યુટર ફાઈલના સૂચિનોંધના ઉદાહરણો (Examples of Cataloguey in Computer Files) :

ઉદાહરણ – 1 : LEARN CRICKET

Designes, Written and Produced By

Sunil Gavaskar

Cricket Academy,

Poona, 2005

● Other Information :

Call No. : 796.35807 GAV

A/c. No. : 12160

Version : 5.20

Computer Program

1 Computer disk : Colour – size 5"

Accompanying material : 1 user guide

System Requirement : IBM PC AT or XT

CD-ROM Player and Driver

મુખ્ય નોંધ (Main Entry)

796.35807 GAV	Gavaskar, Sunil	
12160		<p>Learn Cricket [Computer File] / designed, written and produced by Sunil Gavaskar .- 5.20 Version .- Poona : Cricket Academy, 2005.</p> <p>1 disk; Col; 5 in. + 1 user guide</p> <p>system requirement : IBM PC AT or XT with CD-ROM Player and Drive</p> <p>1. Cricket I Title</p> <p style="text-align: center;">○</p>

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

796.35807 GAV	Gavaskar, Sunil	CRICKET
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

796.35807 GAV	Gavaskar, Sunil	Learn Cricket
		(Rest as in the main entry)
		○

ଓଡ଼ିଆଭାଷା – 2 : Introduction of C⁺

By

S. Kuwaites

America

1998

● Other Information :

Call No. : 005.13 KUW

A/c. No. : 2098

It content one computer file No. of File 06 System required Apache and Apple

ମୁଖ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (Main Entry)

005.13 KUW	Kuwaites, S.	
2098		Introduction of C ⁺ [Computer File] / By S. Kuwaites .- America [SN], 1998 1. Computer File : 06 System Requirement : Apache and Apple 1. Computer language I Title ○

ପୂରକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ – ବିଷୟ (Added Entry – Subject)

005.13 KUW	Kuwaites, S.	COMPUTER LANGUAGE
		(Rest as in the main entry) ○

- **Other Information :**
 - (1) Call No. : 006.6 LET A/c. No. 3000
 - (2) It is a computer data file containg 7 files 64 record system.
 - (3) System requirement by Sinclair 2 x 81 with 810 Rom for 2 coloured computer tape red with sound Hierarcal file structures.
- **Summery : Depicts diff. type of graphic materials designing instructure with example**

Content side A : Telephone

side B : Bank Account

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9.11 સૂક્ષ્મ સ્વરૂપો સંબંધી વાંચન સામગ્રીનું સૂચિકરણ (Cataloguing for Microfrom Reading Materials)

આજના આધુનિક ટેકનોલોજી યુગનાં સમયમાં શિક્ષણ સંસ્થાઓમાં શ્રાવ્ય-દૃશ્ય સામગ્રી (Audio-Video Material) ના પ્રયોગે પુસ્તકાલયોમાં સંગ્રહિત સામગ્રી જેવી કે માઈક્રોફિલ્મસ (Micro-Films), માઈક્રોફિચિસ (Microfiches) અને માઈક્રોઓપેક્સ (Microopeques) વગેરે પાઠ્ય સામગ્રીનો સંગ્રહ કરવો જરૂરી બનાવી આપેલ છે. આ પાઠ્ય સામગ્રીનો મુખ્ય હેતુ ઉચ્ચ શિક્ષણ (Higher Education) અને શોધ કાર્યો (Research) માં તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. જેથી તેનો સંગ્રહ કરવો પુસ્તકાલયો માટે અનિવાર્ય બની ગયું છે. પુસ્તકાલયોમાં સ્થળ / જગ્યાની કમી, ગ્રંથોની દુર્બળતા અને જીર્ણ-શીર્ણ અવસ્થા તેમજ ILL (આંતર ગ્રંથાલય લેવડ-દેવડ) અને રીમોટ (Rimot) લોગીન — Lign જેવી સેવાઓ દ્વારા ઉપભોક્તાઓને જરૂરી પુસ્તકો અથવા લેખો (Articles) ની જગ્યાફેર સ્વરૂપે મોકલવા માટે સહાયક બને છે. કારણ કે તેનો પ્રયોગ દિન-પ્રતિદિન સૌથી વધુ વૃદ્ધિ વેગવાન થઈ રહ્યો છે. આજે એ દિવસ અતિ દૂર નથી કે બધા જ ગ્રંથાલયોમાં પુસ્તકો દુર્લભ થઈ જશે અને તેની નકલો માઈક્રોફિલ્મસ (Microfilms) ના રૂપમાં ખૂબ જ માત્રામાં સંકલિત થશે. સૂક્ષ્મ સ્વરૂપ સામગ્રીને સૂક્ષ્મપાઠ, સૂક્ષ્મ નકલો, સૂક્ષ્મ પ્રલેખ વગેરેથી પણ ઓળખી શકાય છે.

સૂક્ષ્મ સ્વરૂપો જેવા કે માઈક્રોફિલ્મસ, માઈક્રોફિચિસ અને માઈક્રોઓપેક્સ વગેરે પાઠ્ય સામગ્રી માટેના વિષયો નીચે મુજબ આપ્યા છે.

9.11.1 સૂક્ષ્મ સ્વરૂપો માટેના સૂચિકરણના નિયમો (Rules for Cataloguing in Microform) :

AACR-2R મુજબ સૂક્ષ્મ સ્વરૂપોની વાંચન સામગ્રીના સૂચિકરણ સંબંધી નિયમો નીચે મુજબ આપવામાં આવ્યા છે.

નિયમ નં. 11.C1 મુજબ શીર્ષક / મથાળાં પછી તરત સામાન્ય સામગ્રી (GMD) પદ દર્શાવવામાં આવે છે.

નિયમ નં. 11.C2, 11.1C1 અને 11.4D1 વગેરે નિયમો મુજબ કર્તૃત્વ વર્ણન વિભાગમાં સામાન્ય સામગ્રીનો જે રીતે નોંધમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવે છે તેજ રીતે સૂક્ષ્મ સ્વરૂપની સૂચિ નોંધમાં તેના કર્તાનો ઉલ્લેખ કરવો, ત્યારબાદ (.—) (પૂર્ણવિરામ ડેસ) કરીને તેના સંપાદન તથા ફરીથી (.—) કરીને તેનું Edition તેમજ (.—) કરીને પ્રકાશન સ્થળ (:) કોલન વિસર્ગ ચિન્હ કરી પ્રકાશકનું નામ અને (,) અલ્પવિરામ કરી પ્રકાશન વર્ષનો ઉલ્લેખ કરવો.

નિયમ નં. 11.5B1 સૂક્ષ્મ સ્વરૂપ સામગ્રીના ભૌતિક વર્ણન ક્ષેત્રમાં વિશિષ્ટ સામગ્રી પદનામ માટે અરેબિક ચિહ્નોનો ઉપયોગ કરી નીચે જણાવેલ પદોને ભૌતિક એકમોના અંકો સાથે ઉમેરવા.

દા.ત., A perture Card

Microfiche

Microfilm

Microopaque etc.

નિયમ નં. 11.5C મુજબ અન્ય ભૌતિક વિવરણનો ઉલ્લેખ કરવો, તેનું કદ અને ગ્રંથમાળાનો ઉલ્લેખ

દા.ત., 1 Microfiche (24 Frame) : ill. – (Series)

નિયમ નં. 11.5C1 મુજબ સૂક્ષ્મ સ્વરૂપ સામગ્રી જ નેગેટીવ (Negative) રીતે આપવામાં આવી હોય તો

દા.ત., 1 Micro Film red : Negative લખવું / દર્શાવવું.

નિયમ નં. 11.5C2 મુજબ સૂક્ષ્મ સ્વરૂપ સામગ્રીમાં ચિત્રોનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હોય તો આ નિયમનો ઉપયોગ કરવો.

દા.ત., 1 Microfiche : ill

1 Microfilm reel : negative : ill

નિયમ નં. 11.5C3 મુજબ સૂક્ષ્મ સ્વરૂપ સામગ્રી રંગીન સ્વરૂપે હોય તો તેનો ઉલ્લેખ નોંધમાં આ રીતે કરવો.

દા.ત., 1 Microfilm reel : col. ill

નિયમ નં. 11.5D3 મુજબ માઈક્રોફિચિસ (Microfiches) નું કદ / પરિણામ 10.5 x 19.8 થી ભિન્ન હોય તો ઊંચાઈ અને પહોળાઈમાં તેનાં માપનો ઉલ્લેખ કરવો.

દા.ત., 1 Microfilms; 12 x 117 cm

નિયમ નં. 11.5D4 મુજબ માઈક્રોફિલ્મ (Microfilm) ની પહોળાઈ મીલી મીટરમાં આપવી.

દા.ત., 1 Microfilm reel; 16 cm

નિયમ નં. 11.5E1 મુજબ માઈક્રોફિલ્મની સંબંધીત સામગ્રીનો ઉલ્લેખ + (વત્તા)નું ચિહ્ન મુકીને કરવો.

દા.ત., 1 Microfilm reel; 16 mm + 1 Manual

નિયમ નં. 11.7B10 મુજબ ટિપ્પણી વિભાગનો ઉલ્લેખ કરવો.

નિયમ નં. 11.7B2 મુજબ સૂક્ષ્મ સ્વરૂપ સામગ્રીના ભાષાઓનો ઉલ્લેખ કરવો.

દા.ત., French with English translation

Hindi with English translation

નિયમ નં. 11.7B17 મુજબ સારાંશનો (Summary) ઉલ્લેખ કરવો.

નિયમ નં. 11.7B18 મુજબ Content નો ઉલ્લેખ ખરવો અને ત્યારબાદ નિયમ નં. 11.7B10 મુજબ ટિપ્પણી (Tracing) વિભાગનો ઉલ્લેખ કરવો.

9.11.2 સૂક્ષ્મ સ્વરૂપ સામગ્રીના મુખ્ય નોંધનું માળખું (Statement of Main Entry in Microfilms) :

Call No.	Creator of the work
	Title = Parallel Title : Sub title [GMD] / Statement of responsibility : Subsequent responsibility.- Edition.-First place : publisher, year. Extension of Item : other physical data; dimensions + accompanying material .- (series) Note Area Standard Number Tracing ○

9.11.3 સૂક્ષ્મ સ્વરૂપોના સૂચિનોંધનાં ઉદાહરણો (Examples of Cataloguing in Micro Forms) :

ઉદાહરણ – 1 (Microfiche)

Microfiche of Way to Light House

By

Tom Smith

Ann Arbor

Michigan University, Microfilms

1976

● Other Information :

Call No. : 387.1550208 SMI

A/c. No. 43211

Reduction ratio varies

It is of 29 Frames and Containing illustrations belongs to Xerox Micro Media class room Libraries Series.

ପୁରକ ନોંଧ – ଶ୍ରୀକ୍ରମାଣ (Added Entry – Series)

387.1550208 SMI	Smith, Tom	Xerox Micromedia Class room Libraries Series (Rest as in the main entry)
		○

ଓଡ଼ିଆଭିତ୍ତି – 2 (Microfilm)

The Dynamic of Nuclear Physics

By

Albert Legoult and George Undsey

Edited by

Parker S. Joseph

● Other Information :

- (1) Call No. 539.7 A/c. No. 43212
- (2) One Micro Film reel in 5 inch and 35 mm.
- (3) The information is published by Ann Abrar much and distributed by University Microform in 1975.

ମୁଖ୍ୟ ନୋંଧ (Main Entry)

539.7 LEG	Legault, Albert	
43212	Parker	The dynamic of nuclear physics [Micro Film] by Albert Legault and George Undsey; edited by Parker S. Joseph.– Ann Albert.Mich; University Form, 1975. Microfilm reel; 35 mm 1 Nuclear Physics I Undesy, George II Joseph, See III Title
		○

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

539.7 LET	Legault, Albert	NUCLEAR PHYSICS
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ II કર્તા (Added Entry II Author)

539.7 LET	Legault, Albert	Undesy, George
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – સંપાદક (Added Entry Editor)

539.7 LET	Legault, Albert	Joseph, Parker S.
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

539.7 LET	Legault, Albert	The dynamic of Nuclear Physics Legault, Albert
		(Rest as in the main entry)

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

નોંધ : i. નીચે આપેલ જગ્યામાં તમારો ઉત્તર લખો.

ii. એકમના અંતે આપેલ ઉત્તર સાથે તમારો ઉત્તર ચકાસો.

6. સૂક્ષ્મ સ્વરૂપો (Micro Forms) ના બે ઉદાહરણો / શીર્ષકોનું સૂચિકરણ કરો.

દા.ત. – 1 **A moral tale : Children's Fiction
and
American Culture, 1820 - 1860
By
Mac Leod, Anne Scott, 1830
University of Micro Films
Anne Arbor, Michigan
1973**

● **Other Information :**

Call No. : 823 MACK

A/c. No. 43213

1 Micro Film reel : 35 mm

University of Mary Land, Thesees Ph.D., 1973

Includes Bibliography

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

દા.ત. — 2 **INDIAN LABOUR YEAR BOOK**
Labour Bureau, Ministry of Labour
1978
Delhi
Manager of Publication

● **Other Information :**

Call No. 331 IND A/c. No. : 43216

Filed by IDC Camera unit Washington DC, U.S.A.

Produced by Inter Documentation Company (IDC),

Leiden, The Netherlands,

Reduction Ratio 1 : 19

1 Microfiche Containing 47 page (Frames) – Negative

.....

9.12 હસ્તપ્રતો સંગંધી સૂચિકરણ (Cataloguing of Manuscripts)

હસ્તપ્રતો એ એક વિશેષ પ્રકારનું સાહિત્ય સામગ્રી છે. આ સાહિત્ય સામગ્રીને સંસારનું પ્રથમ પ્રલેખ (Document) માનવામાં આવે છે. આ પ્રલેખને મૂળ પ્રલેખના નામથી પણ ઓળખી શકાય છે. હસ્તપ્રતોમાં લેખક જાતે પોતે હાથથી વિષય વિશેષજ્ઞનું લખાણ લખે છે, તેથી તે હસ્તપ્રતો. શરૂઆતમાં તાડપત્ર, તામ્રપત્ર, ભોજપત્ર, ધાતુપત્ર, પેપીરસ વગેરે સ્વરૂપમાં હસ્તપ્રતો લખાતી હતી. તેનો સંગ્રહ મુખ્ય પુસ્તકાલયોની સાથે સાથે સંગ્રહાલયોમાં પણ જોવા મળતો હતો.

9.12.1 હસ્તપ્રતો અંગેના સૂચિકરણના નિયમો AACR-2R મુજબ (Cataloguing Rules for Manuscript in AACR-2R) :

નિયમ નં. 4.0B1 મુજબ માહિતીનો મુખ્ય સ્ત્રોત : હસ્તપ્રતો જાતે જ માહિતીનો મુખ્ય સ્ત્રોત હોય છે. તેની મુખ્ય માહિતી સ્ત્રોત નીચે મુજબ છે.

દા.ત., (1) શીર્ષક પૃષ્ઠ (2) શીર્ષક, વિષયવસ્તુ (3) હસ્તપ્રતના Content

નિયમ નં. 4.1B2 મુજબ હસ્તપ્રતોનું વિભિન્ન સ્વરૂપોનું વર્ણન પ્રકૃતિ મુજબ કરવામાં આવે છે.

દા.ત., [Blary]

[Seventeen Poems]

[Cassette Works]

નિયમ નં. 4.102 અને 4.1E મુજબ મથાળાં સાથે સંબંધિત માહિતીનું સમાયોજન અને સામાન્ય સામગ્રીનું વર્ણન નીચે પ્રકારે થાય છે.

દા.ત., The need of redirected rural schools [GMD] : address before the lousea state teachers associated [Des Maines], Oct. 4, 1910.

નિયમ નં. 4.1F3 મુજબ જ્યારે હસ્તપ્રતોમાં તેનો લખનાર અને ઉત્તરદાયિત્વ વ્યક્તિ બંને સંલગ્ન છે, તો તે હસ્તપ્રત માટે ઉત્તરદાયી બનશે.

દા.ત., Speech.Tra. Falacar Square, London [GMD1] [Willian Morris]

નિયમ નં. 4.2B1 મુજબ હસ્તપ્રતની વિવિધ આવૃત્તિઓનો નિર્દેશ કરવો.

દા.ત., Prelim.draft

3rd script

2nd draft continuity

નિયમ નં. 4.1B1 મુજબ હસ્તપ્રતોની વર્ષ સંબંધી માહિતી રજૂ કરવામાં આવે છે.

દા.ત., Faxil [GMD] / St-1, Perse.-1941.

Correspondence [GMD] / William Allen - 1821-1829

નિયમ નં. 4.5B1 મુજબ હસ્તપ્રતોનાં ભાગ (Volume) અને પૃષ્ઠોની સંખ્યા દર્શાવવા માટે

દા.ત., 23 leaves

N. 103 leaves 4[20], 30 p. board

25 leaves 51-71 p.

નિયમ નં. 4.7B1 મુજબ હસ્તપ્રતના દાતાનું નામનો પણ ઉલ્લેખ કરવો.

દા.ત., Gift of Washington C. Fard, 1907

Previausley Award by L. Mc Geney 1951-1965

વગેરે હસ્તપ્રતોના નિયમો છે. તે નિયમોને ધ્યાનમાં રાખી હસ્તપ્રતોની સૂચિનોંધ બનાવવી.

9.12.2 હસ્તપ્રતોના સૂચિનોંધના ઉદાહરણો (Examples of Catalouing in Manuscript) :

ઉદાહરણ – 1 :

A Hand written Manuscript Work

Amar Desh

By

Aurobindo Ghosh

● Other Information :

Call No. 891.41 GHO

A/c. No. 1958

- (1) The manuscript was written in Bengali is the format of peom at London in 1958.
- (2) The manuscript consist of 12 level wirtter in the authors own hand writing.
- (3) It is Accompanied by a type written copy in 5 leaves.
- (4) Size 22.5 x 14.5 cm
- (5) However the manuscript printed and published in 1970.
- (6) The manuscript 10 in Half and rejained.

મુખ્ય નોંધ (Main Entry)

891.441 GHO	Ghosh, Aurobindo	
		<p>Hand written manuscript work : Amar Desh [Manuscript] / By Aurobindo Ghosh .- Londo : [S.N.]; 1958.</p> <p>12 leave; 25 cm Poem in Bengali At end : London Printed and Published in : 1970 Manuscript 10 in half and rejained Accompanied by a type written copy in 5 leaves.</p> <p>1 Bengali Poetry I Title</p> <p>○</p>

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

891.441 GHO	Ghosh, Aurobindo	BENGALI POETRY
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

891.441 GHO	Ghosh, Aurobindo	A hand written manuscript work : Amar Desh
		(Rest as in the main entry)
		○

ଓଡ଼ିଆଭାଷା – 2 :

Gold Shoes : Other World

By

J. N. Morgan

This manuscript is given from the

Year : 1190-1210

Oxford University Press

London

● Other Information :

Call No. 820.9 MOR

A/c. No. 503

Size : 20 cm

Folder Size 10 x 12 cm

- (1) 37 items in which 30 items are bounded.
- (2) Some items is English and Some in French.
- (3) 1 M.

ମୁଖ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (Main Entry)

820.9 MAR	Morgan, J. N.	Gold Shoes : Other World [manuscript] / By J. N. Morgan .- London : Oxford University Press, 1210 1 MSS : Caliss; 20 cm; Folded size 10 x 12 cm 37 items in which 30 items are bounded some items in English and some in French. 1 English Literature – History I Title ○
--------------	---------------	---

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

820.9 MAR	Morgan, J. N.	ENGLISH LITERATURE – HISTORY
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

820.9 MAR	Morgan, J. N.	Gold Shoes : Other world
		(Rest as in the main entry)
		○

તમારી પ્રગતિ ચકાસો

નોંધ : i. નીચે આપેલ જગ્યામાં તમારો ઉત્તર લખો.

ii. એકમના અંતે આપેલ ઉત્તર સાથે તમારો ઉત્તર ચકાસો.

7. હસ્તપ્રતો (Manuscripts) ના બે ઉદાહરણો / શીર્ષકોનું સૂચિકરણ કરો.

દા.ત. – 1 **BHASYA JRDUAYAM**

Brahamanana Venkateswara Swamigal

1949-50

The manuscript in leaf form contain 28 leaves

with 8 line in each leaf size 30 x 6 cm

The manuscript is available with Sri C. Krishnamorthy

Mirsadur

Naith Car Steet

Shiyali (Tanjare)

● **Other Information :**

Call No. : 181.4 VEN

A/c. No. 2230

.....
.....
.....
.....
.....
.....

દા.ત. – 2 Nehrus Letters to Indira Gandhi from

Naini Jail in 1934

That time Indira Gandhi was lived in

Anand Bhawan,

Allahabad

● **Other Information :**

Call No. 825 NEH

A/c. No. 847

Size : 25 cm

Page : 150

(1) **Items in English**

(2) **Published as Nehru Letters to Indira Gandhi, New Delhi – 1952**

(3) **Information on Literary Right under Government**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

9.13 સારાંશ (Summary)

આ એકમની અંદર આપણે AACR-2R સૂચિકરણ અનુસાર અમુદ્રિત માધ્યમો જેવાં કે નકશા, શ્રાવ્ય, ચલચિત્રો અને દૃશ્યો, કમ્પ્યુટર ફાઈલ, સૂક્ષ્મ સ્વરૂપો તેમજ હસ્તપ્રતો વગેરે માધ્યમોના સૂચિકરણનો પરિચય વિવિધ ઉદાહરણો દ્વારા તેમજ AACR-2R ના વિવિધ માધ્યમોના નિયમો દ્વારા સૂચિનોંધને સમજાવવામાં આવેલ છે.

આ સૂચિ સંહિતાના વિભાગ-1 ના પ્રકરણ-1 માં આપવામાં આવેલા સામાન્ય નિયમો મુદ્રિત અને અમુદ્રિત તમામ પ્રકારના પ્રકાશનોના સૂચિકરણ માટેનાં મૂળભૂત નિયમો દર્શાવેલ છે. પ્રકરણ-2 થી 12 માં વિશિષ્ટ શ્રેણીની સામગ્રી માટેના નિયમો સાથે સંબંધિત સામગ્રીનો ઉલ્લેખ સૂચિનોંધમાં કર્ઈ રીતે કરવો તે વ્યક્ત કરેલ છે. અહીં આપણે ગ્રંથાલયોમાં ઉપલબ્ધ અમુદ્રિત સામગ્રીઓ સંબંધી

નિયમોની ચર્ચા વિવિધ માધ્યમોને ધ્યાનમાં રાખી કરી છે. આ માધ્યમોની સૂચિનોંધમાં વર્ગીક નંબર તેમજ આ માધ્યમોના કર્તાઓનો ઉલ્લેખ મથાળાં વિભાગમાં ઉલ્લેખ કર્યો છે તેમજ કર્તૃત્વની જવાબદારી વિભાગની સાથે સામાન્ય સામગ્રી, પદનામ (GMD), વિશિષ્ટ સામગ્રીની વિગતો, ભૌતિક વર્ણન વિભાગ અને નોંધ વિભાગ માટે વિસ્તૃત નિયમોની ચર્ચા કરી છે. આ એકમ દ્વારા અમુદ્રિત સામગ્રીના સૂચિકરણ કાર્ડને (Card) સૂચિકરણ માટેની પૃષ્ઠભૂમિ પૂરી પાડશે. આ એકમના અભ્યાસથી તમે વિવિધ પ્રકારની અમુદ્રિત સામગ્રીનું સૂચિકરણ કરવામાં સક્ષમ બનશો.

9.14 તમારી પ્રગતિ ચકાસોના ઉત્તરો (Answer to Self Check Exercises)

1. (1) મુખ્ય નોંધ (Main Entry)

912 IND	India.	
25381		World : Political Cum Commercial (with air and sea routes) [MAP] / Government of India.–Scale Ca. 1 : 33 / Million approx.–Chandigarh : Bharat Graphics, 1995. 1. Map : Colour 95 x 64 cm 1. World–Map I Title ○

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

912 IND	Indian.	WORLD – MAP
		(Rest as in the main entry) ○

पूरक नोंध – शीर्षक (Added Entry – Title)

912 IND	Indian	World : Political Cum Commercial
		(Rest as in the main entry)
		○

1. (2)

मुप्य नोंध (Main Entry)

912 IND	India.	
2438	India.	Gem's school atlas [Map] / Government of India.—Scales Very.—New Delhi : Ratna Sagar, 1995 1 Atlas (80 p.) : 133 Col. Maps; 28 x 22 cm Audience : Schol Children ISBN : 81-7070-248-0 1. World-Atlases I Title
		○

पूरक नोंध – विषय (Added Entry – Subject)

912 IND	Indian	WORLD-ATLASES
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

912 IND	Indian	Gem's School Atlas
		(Rest as in the main entry)
		○

2. (1) મુખ્ય નોંધ (Main Entry)

782.1073 MOZ	Mozart	
3942		Masterpiece Clasical [Sound Recording] / Mozart.-Delhi : Midas, 1987. 1. Cassette (60 min.) : analogues 2. track, stereo Contents : 1st movement – Allegno Molto – 2nd movement – Andante – 3rd movement – Mennetto; trio – 4th movement – Fincle; Allegro Assai 1 Musicals I Title
		○

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

782.1073 MOZ	Mozart	MUSICALS
		(Rest as in the main entry)
		○

पूरक नोंध – शीर्षक (Added Entry – Title)

782.1073 MOZ	Mozart	Masterpiece Classical
		(Rest as in the main entry)
		○

2. (2)

मुप्य नोंध (Main Entry)

790.068 WIL	Willson, David	
1015		BI Portry System : A critical appraised [Sound recording] / by David Willson and D. Faskeet.–New York : Audio Learning, 1969. 1 Sound Cassette (55 min.) : 2 track + Mono and accompanied by a pornphlet with 20 page (220 pcm).– (Belong to Audio learning discussion tape; PDA 003) 1 Musical partry System I Title II Fasket, D. III Series
		○

पूरक नोंध – विषय (Added Entry – Subject)

790.068 WIL	Willson, David	MUSICALS PARTRY SYSTEM
		(Rest as in the main entry)
		○

પૂરક નોંધ – કર્તા-II (Added Entry – 2nd Author)

790.068 WIL		Fasket, D. Willson, David
		(Rest as in the main entry) ○

પૂરક નોંધ – ગ્રંથમાળા (Added Entry – Series)

790.068 WIL		Belong to Audio learning discussion tape; PDA 003 Willson, David
		(Rest as in the main entry) ○

3. (1) મુખ્ય નોંધ (Main Entry)

791.437 MCD		Mc Dermott, Gerald
87625		Arrow to the sun [Motion Picture] / Produced by Gerald Mc Deren; design and directed by Gerald Mc Dermott.– New York : Texture Film distributors, 1973. 1 Film reel (20 min) : Col. 16 mm Credits : Music : Thomes Wagner; Cembra Frank, Koeving; voice of the boy; Jogoln Brant; Story and research consultant; Charles Hof Mann. Summary : The son of the sun god is shot on an arrow to the sun. He successfully passes four trails and returns to Earth, bringing the magic of the sun with him. 1 Texture Films II Title ○

पूरक नोंध – विषय (Added Entry – Subject)

791.437 MCD	Mc Dermott, Gerald	TEXTURE FILMS
		(Rest as in the main entry)
		○

पूरक नोंध – शीर्षक (Added Entry – Title)

791.437 MCD	Mc Dermott, Gerald	Arrow to the sun
		(Rest as in the main entry)
		○

3. (2)

मुख्य नोंध (Main Entry)

362.19607 AID	Aids for teaching : The mantally retarded [Motion	
29609	Metal perceptual training	Picture] / Produced by Mike Glodstone and Sponcer Nelson .- Colorado : Thorme Film Corporation, 1965C. 5 Film reel (40 min.) : Call; 16 mm. Content : Phase A : Motor trained, Phase B : Metal perceptual training, Phase D : Advanced perceptual training 1 AIDS diseases – Teaching I Glodstrome, Mike II Nelson, Spener
		○

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

362.19607 AID	Aids	AIDS–DISEASES – TEACHING for teaching : the mentally retorded
29609		[Mortion Picture] (Rest as in the main entry)
○		

પૂરક નોંધ – નિર્માણકર્તા-1 (Added Entry – 1st Producter)

362.19607 AID	Aids	Glodstone, Mike for teaching : the mentally retorded
29609		[Mortion Picture] (Rest as in the main entry)
○		

પૂરક નોંધ – નિર્માણકર્તા-2 (Added Entry – 2nd Producter)

362.19607 AID	Aids	Nelson, Sponcer for teaching : the mentally retorded
		[Mortion Picture] (Rest as in the main entry)
○		

4. (1) मुख्य नोंध (Main Entry) [Video Recording]

384.558 AWD	A Wekey decision : A colour video recording [Vedio
8020	Recording].-Alfa : National Film board of Canada, 1975. 1 Video recording (50 min.); Sd, Call 1/2 in. Credit : Music.Tom Wilson; Photography Harvey, Artist-Painter, John Math. Summary : Show a battle scane on the deck of a canadian workship in 1916 1. Television Communication

पूरक नोंध - विषय (Added Entry - Subject)

384.558 AWD	TELEVISION COMMUNICATION A Wekey Decision : A colour video recording
8020	[Video Recording] (Rest as in the main entry)

5. (1) मुख्य नोंध (Main Entry) [Computer File]

005.7016 HUM	Humered, J. Eric
2099	Subject Index [Computer File] / By Eric J. Humered and John Killer.-New Yorks : Aeronsoft, 1993. 1 disk; 5 1/2 inch. System requirement : Apple II. Apple of Basic. 1 Computer Methods I Title II Willins, John

પૂરક નોંધ – વિષય (Added Entry – Subject)

005.7016 HUM		COMPUTER METHODS Humered J. Eric
2099		(Rest as in the main entry)
○		

પૂરક નોંધ – શીર્ષક (Added Entry – Title)

005.7016 HUM		Subject Index Humered J. Eric
2099		(Rest as in the main entry)
○		

પૂરક નોંધ – કર્તા-2 (Added Entry – 2nd Author)

005.7016 HUM		Willian, John Humered J. Eric
2099		(Rest as in the main entry)
○		

5. (2) मुख्य नोंध (Main Entry) [Computer File]

006.6 LET	Letow, Henry	
3000		<p>Hardware Graphic Presentation [Computer File] / by Henry Letow; Computer data (7 file : 64 read).- London : Hardware graphic publication, 1977 1 computer tape reel : sel., cal System requirement : sindaire 2 x 81 with 810 ROM Hierarcal file Structure. Summary : Depicts diff. type of graphic materials designing instruction with example Content : Side A : Telephone, Side B : Bank Account 1 Computer Graphics I Title</p> <p style="text-align: center;">○</p>

पूरक नोंध - विषय (Added Entry - Subject)

006.6 LET	Letow, Henry	COMPUTER GRAPHICS
3000		(Rest as in the main entry)
		○

पूरक नोंध - शीर्षक (Added Entry - Title)

006.6 LET	Letow, Henry	Hardware Graphic
3000		(Rest as in the main entry)
		○

6. (1) મુખ્ય નોંધ (Main Entry) [Micro Form]

823 MAC	Mac Leod, Anne Scott
	<p>A moral tale : Children Fiction and American Culture, 1820-1860 [Micro Form] / by Anne Scott Mac Leod. — Anne Arbor, Michigan : University of Micro Films, C1973.</p> <p>1 Micro Form reel : 35 cm</p> <p>Theses (Ph.D.) — Unversityr of Maryland, 1973.</p> <p>Includes Bibliography</p> <p>1 Fiction — English Literature I Title</p> <p>○</p>

પૂરક નોંધ — વિષય (Added Entry — Subject)

823 MAC	Mac Leod, Anne Scott
	<p>FICTION — ENGLISH LITERATURE</p> <p>(Rest as in the main entry)</p> <p>○</p>

પૂરક નોંધ — શીર્ષક (Added Entry — Title)

823 MAC	Mac Leod, Anne Scott
	<p>A moral tale : Children Fiction and American Culture</p> <p>(Rest as in the main entry)</p> <p>○</p>

6. (2)

मुभ्य नीड (Main Entry)

331.0954 IND	India.	Ministry of Labour. Labour Bureque
43216		India Labour Yearbook 1978 [Micro Form] / Labour Bureque, Ministry of Labour.– Leiden, the Netherlands : IDC, 1978 1 Microfiche (47 for) : negative Low reduction. Filmed by IDC Camera Units, Washington 1. Working Classes – India Staistics 2. Labour Supply – India I Title II Inter Documentation Company Leiden.
		○

पूरक नीड – विषय (Added Entry – Subject)

331.0954 IND	India.	WORKING CLASSES – INDIA – STATISTICS Ministry of Labour. Labour Burequ
43216		(Rest as in the main entry)
		○

पूरक नीड – विषय (Added Entry – Subject)

331.0954 IND	India.	LABOUR SUPPLY – INDIA Ministry of Labour. Labour Burequ
43216		(Rest as in the main entry)
		○

7. (1) **मुषुत नुुध (Main Entry) [Manuscripts]**

181.4 VEN	Venkatesware Swamigal, Brahamanana
2230	<p>Bhashya Jrduayam [Manuscript] / Brahamanana Venketesware Swamigal.– 1949-50.</p> <p>28 Leaves (8 line); 30 x 6 cm</p> <p>M. S. in Tamil</p> <p>Awened by C. K. Krishnamorthy Mudalear. North Car Street. Shyiali (Tangore)</p> <p>1. Indian Phylosophy I Title</p> <p style="text-align: center;">○</p>

डूरक नुुध – वलषड (Added Entry – Subject)

181.4 VEN	INDIAN PHYLOSOPHY Venketeswar Swamingal, Brahamanana
2230	(Rest as in the main entry)
	○

डूरक नुुध – शीरुषक (Added Entry – Title)

181.4 VEN	BHASHYA JRDUAYAN Venketeswar Swamingal, Brahamanana
2230	(Rest as in the main entry)
	○

7. (2)

मुद्भुत नुुध (Main Entry)

825 NEH	Nehru, Jawahar Lal	
		<p>Letters to Indira Gandhi from Gyani Jain, 1934; Anand Bhawan Allahabad [Manuscript] Jawahar Lal, Nehru – New Delhi : [S.N.], 1952.</p> <p>150 p; 25 cm</p> <p>Items in English</p> <p>Published as Nerues Letter to Indira Gandhi</p> <p>Information on Literary right under Government.</p> <p>1. English Literature – Latter I Title</p> <p style="text-align: center;">○</p>

डूरक नुुध – वलषड (Added Entry – Subject)

825 NEH	Nehru, Jawahar Lal	ENGLISH – LITERATURE – LETTER
		(Rest as in the main entry)
		○

डूरक नुुध – वलषड (Added Entry – Subject)

825 NEH	Nehru, Jawahar Lal	Nehrus Letters to Indira Gandhi
		(Rest as in the main entry)
		○

9.15 ચાવીરૂપ શબ્દો (Key Words)

- આખ્યા / શીર્ષક ફ્રેમ (Title Frame) : એક ફ્રેમ જે લેખિત અથવા મુદ્રિત સામગ્રી ધરાવતી હોય, પરંતુ સામગ્રીના વિષયવસ્તુનો અંતરંગ ભાગ ન હોય.
- કમ્પ્યુટર ફાઈલ (Computer File) : કમ્પ્યુટર દ્વારા કાર્ય કૌશલ્ય માટે સંકેતિક લેખનની ફાઈલ (ડેટા અને કાર્યક્રમો) (Data & Programmes)
- ચલચિત્ર (Motion) : અવાજ અને અવાજ વિનાની લાંબી ફિલ્મ ઉપર ક્રમવાર ચિત્ર આપવામાં આવે છે તથા જેને ઝડપથી પ્રક્ષેપિત કરવાનો અભાવ હોય છે તે ચલચિત્ર.
- નકશા (Map / Atlas) : નકશો પૃથ્વીનું ગ્રાફિક નિરૂપણ હોય છે અથવા ધરતી અથવા કોઈ ખગોળીય પિંડનું મોડલ જેને સપાટી પર સપાટી દોરવામાં આવે છે, તેને નકશો કહેવામાં આવે છે.
- માઈક્રો ફિચ (Micro Fiche) : ફિલ્મની એક શીટ જેના દ્વિ-આયામી પંક્તિમાં અસંખ્ય સૂક્ષ્મચિત્રો હોય છે.
- માઈક્રો ઓપેક (Micro Opaque) : અપારદર્શી સામગ્રીની એક શીટ જેમાં દ્વિ-આયામી પંક્તિમાં અસંખ્ય સૂક્ષ્મચિત્રો હોય છે.
- સૂક્ષ્મ સ્વરૂપો (Micro Forms) : મુદ્રિત સામગ્રીના પારદર્શી અથવા અપારદર્શી સામગ્રી પર નાના સ્વરૂપમાં ફરીથી દર્શાવવાનું એકમ.
- હસ્તપ્રત (Manuscript) : લેખક અથવા વિષય નિષ્ણાંત દ્વારા જાતે હાથથી અથવા ટાઈપરાઈટરથી લખાવેલ પ્રત જેની અંદર છાપકામ જેવા જ મળતા જોડાણ વિનાનાં અક્ષરોનો સમાવેશ થાય છે. જેવા કે, તાડપત્ર, તામ્રપત્ર, ભોજપત્ર, ધાતુપત્ર વગેરે સ્વરૂપોમાં સંગ્રહિત હોય છે.
- વાસ્તવિકતા (Realia) : જે મનુષ્યકૃત વસ્તુ અથવા સ્વાભાવિક રીતે ઉત્પન્ન થતી એકમ / માધ્યમની પ્રતિકૃતિથી વિપરીત.
- વિડીયો રેકોર્ડિંગ (Video Recording) : સામાન્ય દૃશ્ય ચિત્રોને અવાજ સહિત અથવા લેખિત દૃશ્યોને ટેલીવિઝનનાં માધ્યમથી ફરીથી બતાવી શકાય.

9.16 સંદર્ભો અને વિશેષ વાંચન (References and Further Reading)

- Fothogill, Richard and Butchat, Ian (1990) Non-Book Materials in Libraries : a practice guide, 3rd Ed. London : Clive Bingley
- Gauttam, J. N. (2008) Advanced Cataloguing Practice : AACR-2 & CCC. Agra, Y. K. Publisher. pp.
- Gautatam, J. N. and Gauttam, Govindram (2012) Cataloguing on Non-Book Materials (Hindi) Agra; Y.K. Publisher 42-44 pp.
- ” એજન ” 45-75 pp.
- ” એજન ” 76-100 pp.
- ” એજન ” 101-112 pp.
- ” એજન ” 113-126 pp.
- ” એજન ” 127-137 pp.
- ” એજન ” 138-156 pp.

- Graham Paul (1985). Current Developments in Audiovisual Cataloguing Library Trends Summer; 5-66 pp.
- IGNOU (1994) Bibliographic Description of non print materials, MLIS-03, Block 2, Unit 7, 4-52 pp.
- Krishankumar (1986) An Introduction to AACR-R, 2nd Edition, New Delhi : Vikas Publishing House Pvt. Ltd. 00 pp.
- Rogers To Ann V. and Saye, Jerry D. (1987) Non print Cataloguing for Multimedia Collections : A India Based on AACR-2, 2nd Ed. Colored Library Unlimited.
- Sehgal, R. L. (1996) Cataloguing Practice AACR-II, New Delhi : ESS ESS Publications 224-231 pp.
- Wall Thomas B. (1955) Non-print Materials : A Definition and Some Practical Consideration on their maintenance. Library Trend, Summer 129-140 pp.
- Wyner, Bohdons and Taylor, Arther G. (1985); Introduction to Cataloguing and Classification. 7th Ed. Lissleton of Collared. Libraries Unlimited.
- BAOU (2008) ગ્રંથાલય સૂચિકરણ પ્રયોગ : (BLIS-04P) AACR-2R ભાગ-2, યુનિટ-9, 131-163 pp.
- ભાવસાર, કિરીટ અને શાહ ચેતના (2010) AACR-2R : સૂચિકરણ પ્રાયોગિક, અમદાવાદ : પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, 180-188 pp.
- ભૈયા, છગન અને પંડ્યા, લતા (2012) કેટલોગિંગ પ્રેક્ટિસ (AACR-2R, 1998 and CCC Ed. 5 1964), અમદાવાદ : પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, 182-192 pp.

